

STORTINGET

Innst. 15 S

(2024–2025)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Energidepartementet (rammeområde 7)

Prop. 1 S (2024–2025)

Innhold

	Side
1. Innledning.....	1
1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7	1
1.2 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7	6
2. Komiteens generelle merknader.....	6
2.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.....	6
2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	6
2.3 Generelle merknader fra Høyre.....	7
2.4 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	10
2.5 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	12
2.6 Generelle merknader fra Rødt.....	12
2.7 Oppsummering av fraksjonenes standpunkt under rammeområde 7	14
2.8 Programkategori 09.00 Administrasjon.....	18
2.8.1 Kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet	18
2.8.2 Kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning mv.	18
2.9 Programkategori 09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken.....	20
2.9.1 Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	20
2.9.2 Kap. 605 og 3605 Arbeids- og velferdsetaten	20
2.9.3 Kap. 606 Trygderetten	22
2.10 Programkategori 09.50 Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse.....	22
2.10.1 Kap. 611 Pensjoner av statskassen	22
2.10.2 Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse	22
2.10.3 Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden	23
2.10.4 Kap. 2470 og 5470 Statens pensjonskasse.....	24
2.11 Programkategori 09.20 Tiltak for bedre levekår mv.....	24
2.11.1 Kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering.....	24
2.12 Programkategori 09.30 Arbeidsmarked.....	25
2.12.1 Kap. 634 og 3634 Arbeidsmarkedstiltak	25
2.12.2 Kap. 635 og 3635 Ventelønn	27
2.13 Programkategori 09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	27
2.13.1 Kap. 640 og 3640 Arbeidstilsynet.....	27
2.13.2 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt.....	29
2.13.3 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen	29
2.13.4 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmekleren mv.	29
2.14 Programkategori 09.60 Kontantytelser.....	29
2.14.1 Kap. 660 Krigspensjon	29
2.14.2 Kap. 664 Pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs	29
2.14.3 Kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere.....	29
2.14.4 Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP).....	30
2.14.5 Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	30
2.15 Programkategori 29.20 Enslige forsørgere	30
2.15.1 Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	30
2.16 Programkategori 29.50 Inntektssikring ved sykdom og uførhet	30
2.16.1 Kap. 2650 Sykepenges.....	30
2.16.2 Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenges.....	31
2.16.3 Kap. 2655 Uførhet.....	32
2.17 Programkategori 29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv.....	33
2.17.1 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.....	33
2.18 Programkategori 29.70 Alderdom.....	34
2.18.1 Kap. 2670 Alderdom	34

	Side
2.19	Programkategori 29.80 Forsørgertap mv..... 35
2.19.1	Kap. 2680 Etterlatte..... 35
2.19.2	Kap. 2686 Stønad ved gravferd..... 35
2.20	Programkategori 29.90 Diverse inntekter..... 35
2.20.1	Kap. 5701 Diverse inntekter..... 35
2.21	Programkategori 33.30 Arbeidsliv..... 35
2.21.1	Kap. 2541 Dagpenger..... 35
2.21.2	Kap. 5705 Refusjon av dagpenger 36
2.21.3	Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv..... 36
2.21.4	Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs..... 36
2.22	Kapitler under andre departement..... 36
2.22.1	Kap. 352 Nedsatt funksjonsevne, Kultur- og likestillingsdepartementet..... 36
2.22.2	Kap. 1565 og 4565 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet 37
2.22.3	Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet 37
2.22.4	Kap. 1566 og 4566 Yrkesskadeforsikring, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet 37
2.22.5	Kap. 1567 og 4567 Gruppelivsforsikring, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet 37
2.22.6	Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn, Nærings- og fiskeridepartementet..... 37
2.22.7	Kap. 1860 og 4860 Havindustritilsynet, Energidepartementet 37
3.	Anmodnings- og utredningsvedtak 38
3.1	Komiteens merknader..... 41
4.	Forslag fra mindretall..... 44
5.	Komiteens tilråding..... 45

Vedlegg

STORTINGET

Innst. 15 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2024–2025)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Energidepartementet (rammeområde 7)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Marie-Helene H. Brandsdal, Per Vidar Kjølmoen, Bjørnar Skjæran og Bente Irene Aaland, fra Høyre, Henrik Asheim, Anna Molberg og Aleksander Stokkebø, fra Senterpartiet, Tor Inge Eidesen og Per Olaf Lundteigen, fra Fremskrittspartiet, Alf Erik Bergstøl Andersen og Dagfinn Henrik Olsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Haitham El-noush, og lederen Freddy André Øvstegård og fra Rødt, Mímir Kristjánsson, viser til Meld. St. 1 (2024–2025) og Prop. 1 S (2024–2025), som ble lagt frem av regjeringen Støre 7. oktober 2024. Komiteen viser til at Stortinget 9. oktober 2024 og 4. november 2024 mottok rettebrev fra arbeids- og inkluderingsministeren, brevet følger vedlagt innstillingen.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025 for de kapit-

ler som er fordelt til komiteen på rammeområde 7 i Stortingets møte 15. oktober 2024.

Stortinget har i møte 5. desember 2024 vedtatt netto rammer på de ulike rammeområder. Ved Stortingets vedtak er netto utgiftsramme fastsatt til 668 467 437 000 kroner for rammeområde 7, jf. behandlingen av Innst. 2 S (2024–2025). De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på vedtaket om rammenes størrelse, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Det vises i denne sammenheng til de ulike kapitlene i denne innstillingen som tar for seg det aktuelle rammeområdet.

Komiteen viser for øvrig til sine respektive partiers merknader i Innst. 2 S (2024–2025).

Komiteen viser til at det 1. desember 2024 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2025 mellom regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og Senterpartiet, og Sosialistisk Venstreparti. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2024–2025) med løse forslag 5. desember 2024.

Komiteen viser videre til sine merknader under innstillingens kapittel 3, der proposisjonens kapittel 4 Anmodningsvedtak er nærmere behandlet.

1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 7 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2024–2025).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 7

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
Utgifter			
Kultur- og likestillingsdepartementet			
352		Nedsatt funksjonsevne	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	26 000 000
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner	280 100 000
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	23 850 000
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	33 000 000
Arbeids- og inkluderingsdepartementet			
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	300 898 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	96 045 000
	22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv, <i>kan overføres</i>	29 165 000
	23	Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel	15 660 000
	70	Tilskudd	65 125 000
	71	Tilskudd til bransjeprogrammer under IA-avtalen mv, <i>kan overføres</i>	71 850 000
	72	Tilskudd til Kunnskapscenter for lengre arbeidsliv	19 545 000
	73	Tilskudd til trygderettslig/EØS-rettslig forskning og kompetanseutvikling	5 839 000
	74	Tilskudd til Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	172 300 000
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	148 685 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	296 215 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter	15 061 160 000
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter, <i>kan overføres</i>	71 710 000
606		Trygderetten	
	1	Driftsutgifter	120 760 000
611		Pensjoner av statskassen	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	18 800 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	12 834 700 000
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i>	182 000 000
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
	21	Spesielle driftsutgifter	107 440 000
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	184 605 000
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	112 345 000
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	16 490 000
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	1	Driftsutgifter	703 815 000
	21	Forsøk med tilrettelagt videregående opplæring, <i>kan overføres</i>	51 900 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	8 384 615 000
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	2 222 085 000
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	114 170 000
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet, <i>kan overføres</i>	142 005 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
635		Ventelønn	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter	901 670 000
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	19 110 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	
	50	Statstilskudd	180 040 000
646		Pionerdykkere i Nordsjøen	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	1 250 000
648		Arbeidsretten, Riksmekleren mv.	
	1	Driftsutgifter	27 400 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	590 000
	70	Tilskudd til faglig utvikling	2 210 000
660		Krigspensjon	
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	19 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000 000
664		Pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs	
	70	Tilskudd	18 400 000
665		Pensjonstrygden for fiskere	
	70	Tilskudd	4 400 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	4 340 000 000
667		Supplerende stønad	
	70	Tilskudd til personer over 67 år med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	420 000 000
	71	Tilskudd til uføre flyktninger med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	260 000 000
<i>Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet</i>			
1565		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter	61 000 000
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000
1566		Yrkesskadeforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	95 000 000
1567		Gruppelivsforsikring	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	260 000 000
<i>Energidepartementet</i>			
1860		Havindustritilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	374 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	25 500 000
	23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>kan overføres</i>	4 000 000
<i>Statens forvaltningsbedrifter</i>			
2470		Statens pensjonskasse	
	24	Driftsresultat:	-20 000 000
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-790 000 000
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	637 000 000
	3	Avskrivninger	100 000 000
	4	Renter av statens kapital	3 000 000
	5	Til investeringsformål	55 000 000
	6	Til reguleringsfond	-25 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	178 960 000
<i>Folketrygden</i>			
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	90 000 000

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
2541	Dagpenger	
	70 Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	14 315 000 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
	70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	980 000 000
2620	Stønad til enslig mor eller far	
	70 Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 660 000 000
	72 Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	77 000 000
	73 Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000
2650	Sykepenger	
	70 Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	62 220 000 000
	71 Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 940 000 000
	72 Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	3 520 000 000
	75 Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	3 520 000 000
	76 Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	97 500 000
2651	Arbeidsavklaringspenger	
	70 Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 160 000 000
	71 Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	139 000 000
	72 Legeerklæringer	490 000 000
2655	Uførhet	
	70 Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	132 617 500 000
	75 Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	68 000 000
	76 Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000
2661	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
	70 Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 852 700 000
	71 Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 522 000 000
	72 Stønad til servicehund	10 280 000
	73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	139 240 000
	74 Tilskudd til biler	809 700 000
	75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	5 148 100 000
	76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	490 760 000
	77 Ortopediske hjelpemidler	2 874 800 000
	78 Høreapparater	1 082 900 000
	79 Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	62 225 000
2670	Alderdom	
	70 Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	95 980 000 000
	71 Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	194 460 000 000
	72 Inntekts pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	34 790 000 000
	73 Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	10 363 000 000
2680	Etterlatte	
	70 Omstillingsstønad mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 700 000 000
	71 Barnepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 690 000 000
	74 Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000
	75 Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	2 500 000
2686	Stønad ved gravferd	
	70 Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	325 000 000
Sum utgifter rammeområde 7		675 393 912 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3605	Arbeids- og velferdsetaten		
	1 Administrasjonsvederlag		11 481 000
	4 Tolketjenester		4 887 000
	5 Oppdragsinntekter mv.		21 544 000
3634	Arbeidsmarkedstiltak		
	85 Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak		5 000 000
3635	Ventelønn mv.		
	1 Refusjon statlig virksomhet mv.		100 000
3640	Arbeidstilsynet		
	4 Kjemikaliekontroll, gebyrer		5 580 000
	6 Refusjoner		3 902 000
	7 Byggesaksbehandling, gebyrer		25 678 000
	8 Refusjon utgifter regionale verneombud		19 409 000
	85 Tvangsmulkt		7 175 000
	86 Overtredelsesgebyrer		29 450 000
4565	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1 Gebyrinntekter, lån		46 000 000
4566	Yrkesskadeforsikring		
	1 Premieinntekter		89 000 000
4567	Gruppelivsforsikring		
	1 Premieinntekter		146 000 000
4860	Havindustritilsynet		
	1 Gebyrinntekter		89 000 000
	2 Oppdrags- og samarbeidsinntekter		4 000 000
<i>Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forvaltningsbedrifter i samband med nybygg, anlegg mv.</i>			
5470	Statens pensjonskasse		
	30 Avsetning til investeringsformål		55 000 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5607	Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	80 Renter		3 944 000 000
<i>Folketrygden</i>			
5701	Diverse inntekter		
	71 Refusjon ved yrkesskade		768 500 000
	80 Renter		1 000 000
	86 Innkreving feilutbetalinger		1 492 000 000
	87 Diverse inntekter		26 069 000
	88 Hjelpemiddelsentraler mv.		110 000 000
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs		
	70 Dividende		230 000 000
5705	Refusjon av dagpenger		
	70 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs		27 000 000
	71 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge		700 000
	72 Innkreving av forskutterte dagpenger		45 000 000
Sum inntekter rammeområde 7			7 207 475 000
Netto rammeområde 7			668 186 437 000

1.2 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7

Ved Stortingets vedtak 5. desember 2024 er netto utgiftsramme endelig fastsatt til 668 467 437 000 kroner for rammeområde 7, jf. behandlingen av Innst. 2 S (2024–2025). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 7 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

I henhold til vedtak i Stortinget, jf. Innst. 1 S (2024–2025), skal arbeids- og sosialkomiteen også behandle følgende kapitler under andre departement enn Arbeids- og inkluderingsdepartementet:

- Kap. 1565/4565, kap. 1566/4566, kap. 1567/4567 og kap. 5607 under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.
- Kap. 352 under Kultur- og likestillingsdepartementet.
- Kap. 2540 under Nærings- og fiskeridepartementet.
- Kap. 1860/4860 Havindustritilsynet under Energi-departementet.

2. Komiteens generelle merknader

2.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til budsjettforliket 1. desember 2024 mellom de tre partiene, der det er foreslått tiltak som styrker velferden, gir folk bedre råd og bidrar til grønn omstilling. Gjennom forliket gjøres det grep for å styrke velferden, som økt bevilgning til bemanning i SFO og barnehagene, og utvidelse av rabatt på tannhelse til nye grupper. Retten til 12 timers gratis SFO i uken for 1.-3.-trinn skal nå lovfestes. Gjennom denne budsjettavtalen vil vi også lovfeste retten til tannhelsetjenester for 25–28-åringer på lik linje med unge voksne opp til 25 år. Barnetrygden, studiestøtten og minstepensjonen økes, og det opprettes en skjermingsordning i bostøtten for mottakere av AAP og dagpenger. Flertallet er også enig om å utvide ordningen med hurtigdomstol for ungdom til to nye politidistrikt og å øke bemanningen i fengslene. Videre styrkes Husbanken, det legges til rette for bygging av flere studentboliger, og tiltak for å styrke kommunenes arbeid med klima og natur styrkes gjennom økte bevilgning til Klimasats og Natursats. Det er også enighet om å ikke lyse ut første konsesjonsrunde for gruvedrift på havbunnen i 2024/2025. Flertallet fremhever også at man styrker arbeidet med grønn omstilling blant annet gjennom

økt bevilgning til Enova og oppstart av arbeid for mer CO₂-fangst, -transport og -lagring.

Flertallet viser til at IA-avtalen ikke vil bli videreført fra 1. januar 2025. Sykefraværet i Norge er for høyt, og arbeidet for lavere sykefravær må fortsette både gjennom eksisterende og nye tiltak. Midlene som er bevilget til oppfølgingen av IA-avtalen i 2025, bør derfor fortsatt benyttes til tilsvarende formål. Flertallet ber regjeringen orientere om status i arbeidet og fremme forslag om ev. omdisponeringer av midlene i revidert nasjonalbudsjett for 2025.

2.2 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har lagt frem et budsjettforslag som skal medvirke til økt trygghet i en urolig tid, bidra til at folk får bedre råd, og styrke velferden. Det er viktig å sikre gode og tilgjengelige velferdstjenester og legge til rette for arbeid til alle.

ARBEID TIL ALLE

Disse medlemmer viser til at Hurdalsplattformens mål er full sysselsetting. Alle som har arbeidsevne, skal gis mulighet til inntektsgivende arbeid. Disse medlemmer legger arbeidslinjen til grunn. Da må fellesskapet stille sterkere opp med aktive tiltak for å hjelpe folk i arbeid.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i høst har lagt frem en stortingsmelding om arbeidsmarked med forslag til tiltak for å få flere i arbeid og færre på trygd. Ambisjonene om å få flere i arbeid følges opp i forslaget til statsbudsjett for 2025 med tydelige prioriteringer på tiltak for å få flere i arbeid. Samlet sett legges det opp til å styrke innsatsen for å få folk i arbeid med 690 mill. kroner.

Arbeidsmarkedstiltak og nødvendige ressurser til fagfolk i Nav som arbeider med å få flere i arbeid, styrkes med 500 mill. kroner. Jobbsjansen styrkes med 68 mill. kroner for å få flere innvandrerkvinner i jobb. Det foreslås bevilget 17 mill. kroner til å utvikle flere lavterskeltilbud og mer tilpassede tjenester for unge med sammensatte problemer. Regjeringen styrker satsingen på varig tilrettelagt arbeid (VTA) med 73,5 mill. kroner, som vil gi rom for om lag 500 flere plasser.

Regjeringen har også foreslått 30 mill. kroner til utvikling av en ny løsning til forsøk med nytt ungdomsprogram, som blir en forlengelse av arbeidet som allerede er igangsatt med ungdomsgarantien. Programmet skal bidra til å gi unge som står utenfor arbeid og utdanning, en mulighet til å få inntektssikring og arbeidsrettet oppfølging uten krav om diagnose. Det foreslår ungdomsprogrammet skal være et intensivt arbeidsrettet alternativ til AAP som kan frigjøre tid hos Nav-veile-

derne over til tillitsbyggende arbeid. Innholdet i programmet skal være de allerede eksisterende arbeidsmarkedstiltakene som for eksempel kortere utdanningstilbud, AMO-kurs, arbeidstrening, lønnstilskudd osv.

ET VELORGANISERT OG TRYGT ARBEIDSLIV

Disse medlemmer mener et velorganisert arbeidsliv er selve kjernen i den norske arbeidslivsmodellen som sikrer høy produktivitet, stor omstillingsevne og et samfunn med høy tillit og små forskjeller. Et velorganisert arbeidsliv er en forutsetning for et trygt familieliv. Disse medlemmer viser til at siden regjeringen Støre tiltrådte høsten 2021, har bevilgningene til Arbeidstilsynet blitt styrket i hvert budsjettforslag. I forslaget til statsbudsjett for 2025 foreslås det å styrke Arbeidstilsynet med ytterligere 18 mill. kroner. Til sammen er Arbeidstilsynet styrket med om lag 90 mill. kroner siden høsten 2021. Disse medlemmer mener dette legger til rette for at Arbeidstilsynet gjennomfører flere fysiske tilsyn i 2025 enn i 2024. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen også foreslår å doble tilskuddet til Fair Play Bygg i 2025.

TRYGD OG SOSIALE TJENESTER

Disse medlemmer mener universelle, kollektive trygdeordninger og sosiale tjenester bidrar til å redusere økonomiske forskjeller, forbedre levekår og sikre alle muligheten til å leve verdige liv.

Disse medlemmer understreker at en lang rekke trygdeytelser har blitt styrket og forbedret siden dagens regjering tiltrådte i 2021. Karensåret for mottakere av arbeidsavklaringspenger er fjernet, Stortinget har etter forslag fra regjeringen vedtatt en ny og mer rettferdig modell for regulering av pensjon, barnetillegg for trygdede er økt, og ferietillegget på dagpenger er gjeninnført. Videre er det foretatt en lang rekke andre forbedringer for å styrke velferden.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i neste års budsjettforslag, som følge av pensjonsforliket inngått på Stortinget våren 2024, foreslår å styrke pensjonen for uføre alderspensjonister fra 2025. Disse medlemmer visere videre til at det i forslaget til statsbudsjett for 2025 er lagt opp til endringer i ordningen med støtte til kassebil, som er forventet å kunne bidra til at ventetiden for brukerne kan reduseres med 6-12 måneder, samt å myke opp i regelverket for uføre som er på vei tilbake til arbeid, for å forhindre at uføre som kommer i jobb, vil få urimelige tilbakebetalingskrav for allerede utbetalt uføretrygd.

Disse medlemmer understreker viktigheten av at det lokale Nav-kontoret skal være et tilgjengelig kontaktsted for alle arbeids- og velferdsforvaltningens tjenester og bidra til at brukeren får tilbud om helhetlig

oppfølging av sine behov uavhengig av eierskapet til ytelser og tjenester. Disse medlemmer mener videre det er positivt at regjeringen i flere omganger har styrket driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten, men er samtidig klar over at det fortsatt er et stort bevilgningsbehov. Regjeringen foreslår i budsjettforslaget for 2025 en ytterligere styrkning på 100 mill. kroner til Arbeids- og velferdsetatens viktige arbeid med å redusere for lange saksbehandlingstider. Dette er viktig. Sammen med forslag om ytterligere bevilgningsforslag til blant annet hjelpemiddelformål, systemutvikling på pensjonsfeltet og en rekke økninger til arbeidsrettet oppfølging styrkes Navs driftsbudsjett samlet sett med 471 mill. kroner i 2025. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at førstelinjen i Arbeids- og velferdsetaten – Nav-kontorene i kommuner og bydeler – styrkes i 2025. Å bygge styringen av Nav på tillit til de ansattes kompetanse og å delegerer mer myndighet til førstelinjen er viktige tiltak i så måte. Disse medlemmer viser til at regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2025 følger opp arbeidet med tillitsreformen.

Disse medlemmer understreker samtidig viktigheten av universelle velferdsgoder som gratis utdanning og helsetjenester, som har blitt betydelig styrket under dagens regjering.

2.3 Generelle merknader fra Høyre

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at norsk arbeidsliv i all hovedsak er godt, og de aller fleste trives på jobb. Det å ha en jobb å gå til er den viktigste velferden for den enkelte. Det at flest mulig er i jobb er avgjørende for at samfunnet skal ha høy verdiskaping og en bærekraftig velferd også i fremtiden. Derfor mener disse medlemmer at en av de viktigste oppgavene fremover er å sikre at flere av de som står utenfor arbeid, får muligheten til å komme i jobb og dermed forsørge seg selv og sine.

Disse medlemmer viser til at hovedregelen i norsk arbeidsliv er, og skal være, faste hele stillinger. En forutsigbar arbeidshverdag bidrar til et mer familievennlig og inkluderende arbeidsliv. Videre peker disse medlemmer på at den ufrivillige deltiden må reduseres, og samtidig skal det legges til rette for at folk skal få tilpasse arbeidslivet og hverdagen på den måten som passer den enkelte og familien best.

Disse medlemmer mener at høy sysselsetting og lav arbeidsledighet er viktig for å sikre et bærekraftig velferdssamfunn som skaper muligheter for alle. Færre barn fødes, vi blir flere eldre, handlingsrommet i økonomien blir mindre, og samtidig står for mange i arbeidsfør alder utenfor arbeid, aktivitet og utdanning. Disse medlemmer ønsker et fleksibelt, familievennlig og trygt arbeidsliv der alle som ønsker å jobbe, skal få muligheten til det.

Disse medlemmer viser til at arbeidsmarkedspolitikken skal bidra til et velfungerende arbeidsmarked der det legges til rette for opplæringstilbud som bidrar til at flere får den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger, og som blant annet sikrer tilgang på arbeidskraft med relevant yrkesfaglig bakgrunn.

FLERE MÅ FÅ MULIGHETEN TIL Å JOBBE

Disse medlemmer peker på at deltakelse i arbeidslivet er viktig for at den enkelte skal kunne realisere seg selv og forsørge seg og sin familie, får brukt interessene sine og blir en del av et arbeidsfellesskap. Det motvirker fattigdom og sørger for at flere inkluderes. Disse medlemmer mener at en jobb å gå til skaper trygghet og selvstendighet for den enkelte. Det bidrar til inkludering og bygger fellesskap.

Disse medlemmer peker videre på at den største forskjellen i Norge er mellom folk som har en jobb å gå til, og de som ikke har det. Disse medlemmer mener derfor at det viktigste vi kan gjøre for å redusere forskjellene, er å sørge for at flere får muligheten til å jobbe.

Disse medlemmer viser til at inkludering var et av de viktigste politiske prosjektene til regjeringen Solberg, og at inkluderingsdugnaden ble etablert i 2018. Den ble årlig styrket for å få flere i arbeid. Disse medlemmer peker på at inkluderingsdugnaden la til rette for at flere med nedsatt funksjonsevne og/eller hull i CV-en skal kunne delta i arbeid. Samarbeid med relevante aktører og satsing på virkemidler som gjør det enklere for arbeidsgivere å ansette personer i målgruppen, var en sentral del av dette arbeidet. Disse medlemmer viser videre til at et viktig mål i inkluderingsarbeidet var at fem pst. av nyansatte i staten skulle ha enten funksjonsnedsettelse eller såkalt «hull i CV-en».

Disse medlemmer fremhever viktigheten av regjeringen Solbergs ungdomsinnsats. Den har bidratt til at unge raskere får hjelp fra Nav til å komme i arbeid eller utdanning ved at alle unge under 30 år følges opp personlig etter åtte uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Disse medlemmer viser også til at regjeringen Solbergs integreringsløft har lagt bedre til rette for at innvandrere kommer i jobb og blir aktive deltakere i samfunnet.

Disse medlemmer viser til at det står altfor mange unge helt utenfor arbeid eller utdanning, og andelen øker under regjeringen Støre. Med unntak av sosialhjelp er den eneste måten å få inntektssikring på hos Nav i dag gjennom en helserelatert ytelse, altså at du er syk. For mange resulterer dette dessverre i varig uføretrygd i ung alder. Samfunnet kan ikke gi opp unge mennesker som kan jobbe.

Disse medlemmer viser videre til at det i Meld. St. 31 (2023–2024) Perspektivmeldingen 2024 står:

«Om lag 80 pst. av nye mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) under 35 år har ikke mottatt sykepenger, og har dermed i utgangspunktet svak tilknytning til arbeidslivet.»

«Andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd i alderen 18 til 29 år har økt med 80 pst. siden 2000.»

Disse medlemmer mener det er behov for en større reform av ytelsene i Nav. Første steg er etableringen av en nasjonal, arbeidsrettet ytelse for unge. Der skal unge som faller utenfor jobb og skole, få inntektssikring uten spørsmål om diagnoser og sykdomsgrad, men med spørsmål om hva de kan bidra med. Disse medlemmer ønsker at den arbeidsrettede ytelsen skal sikre tett oppfølging, gi aktiviteter som gir arbeidserfaring og kompetanse, og stille krav til unge som er i ferd med å falle utenfor.

Disse medlemmer viser videre til Høyres alternative statsbudsjett for 2025 hvor det, som en del av Høyres jobbpakke, foreslås å etablere en statlig arbeidsrettet inntektssikringsordning etter inspirasjon fra kvalifiseringsprogrammet for unge under 35 år som faller utenfor jobb og skole. Disse medlemmer fremhever at målet er at de skal få inntektssikring hvor ikke forutsetningen for å få innvilget ytelsen er diagnoser og sykdomsgrad, men behov for hjelp til å komme i arbeid, utdanning eller annen relevant aktivitet.

Disse medlemmer fremhever at inkludering i arbeidslivet fortsatt er en av Høyre viktigste saker, og viser videre til Høyres visjon om et samfunn der alle kan delta, hvor det også legges til rette for personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidsliv og dagligliv. Disse medlemmer presiserer at arbeid er en rettighet det må gjøres mer for å innfri.

Disse medlemmer peker videre på at personer som har stått lenge uten arbeid, stiller svakere i arbeidsmarkedet. Mange av de som står utenfor, opplever flere ulike barrierer for å komme i jobb, slik som helseproblemer og kompetanseutfordringer. Disse medlemmer mener derfor at det er behov for bedre samarbeid mellom de ulike aktørene for å hjelpe flere ut i jobb, blant annet ved at siloer må bygges ned og nye løsninger prøves ut. Her må også aktører utenfor offentlig sektor slippes til for å utvikle nye og målrettede løsninger som hjelper folk ut i jobb.

ET OMSTILLINGSDYKTIG ARBEIDSLIV MED HØY SYSSELSETTING

Disse medlemmer viser til at Norge står overfor et stort paradoks. Næringslivet mangler 43 600 arbeidstakere. Samtidig står over 685 000 nordmenn i arbeids-

før alder utenfor både jobb og utdanning. 238 000 av disse mottar ikke ytelser fra Nav. Disse medlemmer mener at i en tid hvor arbeidsledigheten er lav og bedriftene mangler folk, er det et behov for klok bruk av arbeidsmarkedstiltak, slik at den ledige arbeidskraften mobiliseres. Disse medlemmer peker derfor på viktigheten av at det satses på tiltak som effektivt bidrar til at flere av de som står utenfor, får en fot innenfor.

Disse medlemmer mener at det må være adgang til å benytte innleid arbeidskraft, både fordi næringslivet har behov for det på grunn av sesongbaserte behov, og for å inkludere flere arbeidstakere i arbeidslivet. Disse medlemmer peker på at innleie for mange er en første fot innenfor arbeidslivet, og rundt 40 pst. av ansatte i bemanningsbransjen kommer fra arbeidsledighet og 20 pst. fra skolebenken. På denne bakgrunn er det desto større grunn til å sette spørsmålstegn ved regjeringen Støres innleieinnstramminger, da disse stenger en av flere veier inn i arbeidslivet.

Disse medlemmer understreker at en mest mulig effektiv forvaltning frigjør ressurser til oppfølging av dem som trenger det mest. Det er derfor viktig å automatisere og digitalisere arbeidsoperasjoner som egner seg for dette. Disse medlemmer trekker frem den vellykkede automatiseringen av foreldrepengeordningen i Nav som ble gjennomført av regjeringen Solberg. Det frigjorde nærere 200 saksbehandlere til andre saker. En målrettet satsing på IKT i Arbeids- og velferdsetaten vrir flere ressurser til hjelp som er tilpasset den enkeltes behov, og som bidrar til raskere overgang til arbeid.

Disse medlemmer viser videre til at Høyres mål er et trygt og fleksibelt arbeidsliv hvor de som kan og vil jobbe, får muligheten til det. Den norske arbeidslivsmodellen hvor arbeidstaker og arbeidsgiver har et godt forhold, tjener både næringslivet, landet og den enkelte. Disse medlemmer viser til viktigheten av å ta vare på vårt trygge arbeidsliv med et velfungerende treparts-samarbeid og en høy organisasjonsgrad, som sikrer nødvendig omstilling og produktivitetsvekst.

ØKONOMISK OG SOSIAL SIKKERHET

Disse medlemmer viser til at økonomisk og sosial sikkerhet gjennom gode velferds- og inntekts-sikringsordninger er viktig både for den enkelte og for arbeidslivets omstillingsevne. Disse medlemmer mener at velferdssamfunnet alltid skal stille opp for de som trenger det mest. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Solberg i sin regjeringstid styrket samfunnets sosiale sikkerhetsnett, blant annet gjennom en stor satsing på barnefamilier og en inkluderingsdugnad i arbeidslivet.

Disse medlemmer understreker at arbeidsdeltakelse er det viktigste tiltaket for å bekjempe fattigdom og redusere forskjeller. Disse medlemmer fremhe-

ver viktigheten av at velferdsordninger, insentiver til omstilling og inkludering av flere i arbeid må spille sammen. Arbeid gir inntekt og fellesskap og bedrer levekårene og livsmulighetene til enkeltpersoner og familier. Kompetanse og utdanning øker videre mulighetene på arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer peker på at utenforskap ikke bare svekker velferdsstatens bærekraft, men også forsterker fattigdomsproblemer og kan gi varige integreringsutfordringer. Videre viser disse medlemmer til Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv, som regjeringen Solberg la frem i juni i 2021. Meldingen beskriver både årsaker til at folk faller utenfor, og tiltak for å motvirke dette.

Disse medlemmer viser til at en forsterket arbeidslinje og krav til aktivitet i velferdsordningene er viktige virkemidler for å hindre utenforskap og bidra til at folk kommer inn i eller tilbake i arbeid.

Disse medlemmer merker seg at utgiftene til helserelaterte ytelser øker med over 20 mrd. kroner i regjeringen Støres forslag til statsbudsjett. Det er mer enn økningen til forsvarsbudsjettet på 19 mrd. kroner.

Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver:

«Frå 2003 til 2010 lå andelen mottakarar av helse-relaterte ytingar¹⁴ forholdsvis stabilt på rundt 18 pst., jf. figur 3.17. Andelen minka så fram til 2019, men har auka betydeleg dei siste fire åra. I 2023 var andelen 18,3 pst. I antal var det ved utgangen av 2023 drygt 640 000 personar som fekk helserelaterte ytingar. Det er rundt 108 000 fleire enn 20 år tidlegare.»

«For ungdom i gråsona mellom arbeidsløys og helseproblem som får innvilga arbeidsavklaringspengar i staden for dagpengar eller økonomisk sosialhjelp, er det påvist større risiko for overgang til varig uføretrygd. Nedgangskonjunkturar kan derfor gi uheldige langtids-effektar.»

Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver at det har vært en realvekst i utgiftene til folketrygden hvert år siden 2017. Videre skriver regjeringen Støre at:

«Utgiftsveksten i desse rettsbaserte ordningane har avgrensa handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydeleg grad, og dette er forventa å gjelde også i dei kommande åra ved ei vidareføring av dagens regelverk.»

Disse medlemmer mener dette er en urovekende utvikling i utgiftene til de helserelaterte ytelsene. Disse medlemmer fremhever viktigheten av at dette følges tett opp av regjeringen Støre.

Disse medlemmer viser til at en stor andel av dem som står utenfor arbeidslivet, mottar en helserelatert ytelse, som arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. Disse medlemmer mener at det er grunn til å be-

kymre seg over den samlede veksten i disse to ytelsene blant personer under 30 år i løpet av de siste tjue årene. Det er viktig at unge mennesker med svak tilknytning til arbeidslivet får rask og riktig oppfølging for å komme inn i arbeid, aktivitet eller utdanning.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg la vekt på å kunne kombinere trygd og arbeid. Regjeringen Solberg gjorde flere endringer i inntektssikringsordningene for å oppnå et bedre og mer målrettet stønadsløp, øke insentivene til arbeid og gjøre overgangen tilbake til arbeid enklere. Disse medlemmer viser også til plikten for kommunene til å stille vilkår om aktivitet til sosialhjelpsmottakere under 30 år, som ble innført i 2017.

Disse medlemmer peker på viktigheten av å ha et samfunn med små forskjeller. Videre mener disse medlemmer at det viktige arbeidet med å redusere fattigdom og bidra til sosial mobilitet må fortsette. Flere må inkluderes i arbeidslivet, og risikoen for at levekårsutfordringer går i arv, må reduseres.

SIKRE EN BÆREKRAFTIG OG GOD PENSJON

Disse medlemmer viser til at Høyre vil jobbe for en pensjon som sikrer gode vilkår for pensjonistene, både for dagens pensjonister og de som kommer etterpå.

Disse medlemmer peker på at det fra 2006 ble lovfestet obligatorisk tjenstepensjon til alle arbeidstakere som tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Det er viktig at også tjenstepensjonene er utformet slik at de støtter opp under målene med pensjonsreformen samt legger til rette for mobilitet mellom privat og offentlig sektor.

Disse medlemmer mener at for å sikre økonomisk bærekraft i velferdssamfunnet og et robust og forutsigbart pensjonssystem må hovedprinsippene i pensjonsreformen ligge fast over tid.

Disse medlemmer viser til at Høyre tidligere i år ble enig med regjeringspartiene, Venstre, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne om et nytt pensjonsforlik i Stortinget. Disse medlemmer viser videre til at Høyre fikk gjennomslag for å heve aldersgrensen fra 70 år til 72 år i staten, og at det ikke skal være en plikt til å fratre når du når særaldersgrensen. Dette er et viktig bidrag for å bekjempe aldersdiskriminering i arbeidslivet. Videre peker disse medlemmer også på at grensen for individuell pensjonssparing (IPS) fra og med statsbudsjettet 2026 skal heves fra 15 000 kroner til minst 25 000 kroner i året. Det er en stor fordel for alle som vil sette av litt penger til sin fremtidige pensjon.

ET SIKKERT OG SERIØST ARBEIDSLIV

Disse medlemmer mener at et seriøst arbeidsliv er en forutsetning for lønnsomme bedrifter, trygge jobber og finansieringen av vår felles velferd. Arbeidskriminalitet bryter ned grunnmuren i velferdssamfunnet, svekker konkurransekraften blant seriøse norske virksomheter og undergraver rettighetene til arbeidstakerne.

Den enkelte arbeidstaker risikerer å måtte jobbe under uverdige forhold, og seriøse virksomheter risikerer å bli utkonkurrert av useriøse aktører som ikke forholder seg til spillereglene. Disse medlemmer mener at arbeidslivskriminalitet er tyveri fra fellesskapet. For samfunnet er konsekvensen både tapt verdiskaping, svekket grunnlag for velferden og et uverdigg arbeidsliv. Derfor skal arbeidskriminalitet og økonomisk kriminalitet bekjempes i samarbeid mellom offentlige myndigheter og partene i arbeidslivet.

Disse medlemmer peker på at Norge har og skal ha en høy standard på arbeidsmiljøet. Et arbeidsliv som ivaretar helse, miljø og sikkerhet, ryddige arbeidsforhold og et kunnskapsbasert forebyggende arbeidsmiljøarbeid i virksomhetene, vil bidra til et helsefremmende arbeidsliv. Disse medlemmer vil fremheve at dette samtidig vil ivareta et viktig konkurransefortrinn for norske virksomheter.

Disse medlemmer understreker at for å opprettholde tilliten i arbeidslivet er det av stor betydning at lover og regler følges, og at kriminelle aktører får redusert sitt handlingsrom. Det er viktig at ikke reglene mot arbeidskriminalitet legger unødige ulemper på det store flertallet som følger reglene, og dermed gjør fordelene ved å ikke følge reglene større. Den overordnede retningen i regelverksarbeidet skal være forenkling.

Disse medlemmer viser til at kampen mot arbeidslivskriminalitet var en av regjeringen Solbergs øverste prioriteringer i arbeidslivspolitikken. Disse medlemmer mener at innsatsen mot denne typen kriminalitet igjen må trappes opp, og har derfor utviklet ny politikk på feltet.

Disse medlemmer viser videre til Høyres plan for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet, som ble lansert våren 2024. Da la partiet frem en rekke virkemidler og sanksjoner for å bekjempe kriminelle aktører i arbeidslivet. Den følger opp mange av satsingene regjeringen Solberg startet, men innebærer også en betydelig forsterking av innsatsen. Tiltakspakken setter en tydelig retning for Høyres politikk på arbeidslivsfeltet.

2.4 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener pensjonssystemet skal ansees som en

forsikringsordning som forutsetter en forutsigbarhet for den enkelte innbygger. Svekket troverdigheten til pensjonssystemet, rammer det hele grunnlaget for velferdsstaten. Pensjonsreformene som Fremskrittspartiet har stemt imot, er et angrep på en av velferdsstatens kjerneoppgaver og innebærer innskrenkninger i pensjonsrettigheter, lengre opptjeningstid og reduserte pensjoner for kommende pensjonister. Disse medlemmer er uenig i endringen av premisset for alderspensjon fra å være en felles forsikringsordning til at pensjonen skal ansees som en sosial ytelse. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet mener aldersgrensen for ordinær pensjonsalder skal ligge fast, og at det er uholdbart at pensjonister skal tape kjøpekraft sammenliknet med lønnstakere. Disse medlemmer mener videre at avkortningen for gifte og samboende pensjonister er usosial, og viser til at Fremskrittspartiet tidligere har fått gjennomslag for at denne er redusert fra opprinnelig 20 pst. til 10 pst.

Disse medlemmer mener det er på tide at avkortningsregelen avskaffes.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å avslutte ordningen med avkortning for gifte og samboende pensjonister, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.»

ØKE MINSTE PENSJONSNIVÅ

Disse medlemmer mener at minste pensjonsnivå i folketrygden skal være en inntekt å kunne leve av uten å være avhengig av flere tilknyttede støtteordninger. I dag er situasjonen at norsk minstepensjon er langt lavere enn EUs definerte fattigdomsgrense, dette er uholdbart. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2025, der minste pensjonsnivå økes med 15 000 kroner, som vil gi et solid ekstra bidrag til pensjonistene med lavest inntekt og bringer pensjonsnivået et godt stykke nærmere nivået til EUs fattigdomsgrense.

ARBEIDSLINJEN MÅ STYRKES

Disse medlemmer mener det er altfor mange i dag i yrkesaktiv alder som er utenfor arbeidsstyrken. Det må konsentreres ressurser om å få flere personer i arbeidsfør alder til å delta i arbeidslivet, arbeidslinjen må styrkes. Når arbeidslinjen skal legges til grunn for velferdsstatens utvikling, holder det ikke med fine ord, det må vises handlekraft. Disse medlemmer vil her vise til Representantforslag 168 S (2023–2024) fra Fremskrittspartiet om å styrke arbeidslinjen. Det er ikke holdbart at personer som mottar offentlig støtte, henvises til passivitet. Til tross for at kommunene har en plikt

til å kreve aktivitet fra sosialhjelpsmottakere som er 30 år eller yngre, brukes dette i for liten grad. Disse medlemmer mener at å stille krav også handler om å vise respekt, og undersøkelser viser at saksbehandlere mener at å stille aktivitetskrav vil være til gode for den enkelte. Disse medlemmer mener at å stille krav til aktivitet er en viktig del av arbeidslinjen, og at aktivitetsplikt bør gjelde for alle sosialhjelpsmottakere. Disse medlemmer mener at folk skal få beholde større deler av sin inntekt, og at det å jobbe skal lønne seg. Dette er særlig viktig nå etter en periode med reallønnsnedgang. Folk har blitt fattigere, mens staten blir stadig rikere.

LAVERE SKATTER OG AVGIFTER

Disse medlemmer mener at folk skal få beholde mer av egen inntekt gjennom lavere skatt, og at prisenivået i samfunnet skal reduseres ved lavere særavgifter. Disse medlemmer mener det er en egenverdi at folk kan greie seg på egen inntekt, og at det skal lønne seg å jobbe. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2025, som legger opp til solide skattelettelser for personer og betydelig reduserte avgifter og priser på viktige basisvarer som vil gi husholdningene bedre kjøpekraft.

NAV-OMBUD

Disse medlemmer viser til at Stortinget tidligere har besluttet opprettelsen av et nasjonalt Nav-ombud, noe regjeringen foreløpig ikke har fulgt opp. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen trolig ikke vil gjennomføre Stortingets vilje i saken. Disse medlemmer mener det gir grunn til bekymring at personer må oppsøke eksternt bistand for å få hjelp i møte med Nav-systemet.

Disse medlemmer mener at saken ikke har fått en holdbar behandling av regjeringen, og viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2025, der Stortingets vedtak om opprettelse av et Nav-ombud legges til grunn og det settes av 10 mill. kroner for etablering av ombudsordningen. Disse medlemmer viser videre til at Stiftelsen Rettferd gjør en viktig jobb med å veilede mennesker knyttet til egen sak hos Nav, men også med å skape bedre forståelse av regelverket. Disse medlemmer mener at dette er et viktig arbeid som dekker noe av den manglende ombudsrollen i dag, og som må anerkjennes. Disse medlemmer viser til forslag om en egen bevilgning til Stiftelsen Rettferds arbeid.

ØKE FRIINNTEKSTGRENSEN

Disse medlemmer mener at uførepensjonister i større grad enn i dag skal kunne bruke sin restarbeidsevne uten å straffes for dette økonomisk. Tilknytning til

arbeidslivet er bra, og det må legges opp til at folk skal kunne bruke sin restarbeidsevne.

På denne bakgrunn mener disse medlemmer at friinntekstgrensen skal økes, og viser til Innst. 27 S (2023–2024), jf. Representantforslag 240 S (2022–2023) fra representanter fra Fremskrittspartiet om et mer fleksibelt uføresystem, hvor følgende forslag ble fremmet:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til et forenklet uføresystem der all restarbeidsevne lettere skal kunne kombineres med en gradert uføretrygd, slik at personer med nedsatt arbeidsevne ikke blir tvunget over på 100 pst. uføretrygd.»

‘Stortinget ber regjeringen påse at personer som får en lønnsforhøyelse, ikke blir trukket i uføretrygden av Nav.’

‘Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en økning i fribeløpsgrensen for uføre.’»

2.5 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det foreslås en økning på 1,3 mrd. kroner til arbeidsliv og velferd innenfor rammeområde 7. Den kraftige økningen handler om å bekjempe økende ulikhet, sikre at minsteytelsene er til å leve av, og møte de økte prisene med mer rettferdig fordeling. I tillegg er disse medlemmer opptatt av å skape et tryggere arbeidsliv som inkluderer flere og styrker sikkerhetsnettet til de som er syke, uføre og arbeidsløse.

TRYGGHET I UTRYGGE TIDER

Det blir dyrere å leve. Mange har mistet sin økonomiske trygghet og har ikke lenger råd til de viktigste tingene. Derfor er disse medlemmer opptatt av å sikre folk i dyrtiden. I utrygge tider må det finnes trygghet i fellesskapet. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det foreslås å øke minstesatsen for AAP-mottakere med 7 500 kroner og å øke minstepensjon og garantipensjon med 12 000 kroner. Økt pensjon for de med minst, med tusen kroner mer i måneden, er et av Sosialistisk Venstrepartis viktigste tiltak for rettferdig fordeling og bedre råd til vanlige folk for 2025. Minstepensjonister er overrepresentert blant folk med dårlig råd, på tross av at mange minstepensjonister har bidratt aktivt til samfunnet i en årrekke. Også minstepensjonister fortjener verdighet i tiden etter yrkesaktiv alder. Disse medlemmer mener at arbeidslinjen i årevis har utgjort en blind tro på at lavere ytelser og krav til aktivitet kan sørge for at både fattige og syke kan

komme ut i jobb. Allikevel vet man at folk blir fattige av å være syke og syke av å være fattige, og derfor trenger vi en ny kurs hvor sosiale ordninger og ytelser sørger for at folk ikke blir fattige dersom de skulle bli syke eller skadet. I tillegg viser disse medlemmer til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjettforslag for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), foreslår å øke fribeløpet som personer på uføretrygd kan få tjene uten å måtte avkorte trygden. Dette bidrar både til å støtte opp om arbeid og bedre inntekt for denne gruppen.

ET MER INKLUDERENDE ARBEIDSLIV

Disse medlemmer mener at det også er viktig at flere enn i dag får delta i arbeidslivet. For å lykkes med det må arbeidslivet gjøres mer inkluderende, og folk må ha verktøyene som trengs for å komme seg i jobb. Disse medlemmer viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2024, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det foreslås å etableres en pilotordning for kompetansereform for industrien, for å sikre etter- og videreutdanning til fortsatt arbeidsdeltakelse. Disse medlemmer viser til at Sosialistisk Venstreparti videre foreslår å styrke støtten til personer med funksjonsvariasjoner, som er nødvendig for samfunnsdeltakelse, samt å etablere en ny tilskuddsordning for organisasjoner som bistår ofre for arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmer mener at det bør prioriteres flere VTA-plasser for å få et mer inkluderende arbeidsliv hvor flere kan delta, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det foreslås totalt 1 000 nye plasser.

2.6 Generelle merknader fra Rødt

Komiteens medlem fra Rødt viser til at norske husholdninger knapt har hatt realinntektsvekst de siste ti årene. Prisene på nødvendige varer har økt, og lønningene har ikke holdt tritt. Samtidig har de på toppen blitt rikere. Bankene og dagligvaregigantene har tjent milliarder på dyr mat og høy rente, og forskjellene har økt.

Dette medlem viser til at den høye renten legger en demper både på folks privatøkonomi og landets økonomi som helhet. Aktiviteten i byggenæringen er lav, og det bygges altfor få nye boliger. Dette vil føre til en kraftig prisvekst på lengre sikt. Med unntak av innen helsesektoren er det ikke lenger stor knapphet på arbeidskraft i Norge.

Dette medlem mener at verdiene skapes av vanlige arbeidsfolk, ikke av et knippe milliardærer på toppen. Men i det norske samfunnet setter man ikke pris på de virkelige verdiskaperne. Hundretusener av arbeidsfolk i samfunnskritiske yrker må ta til takke med lav lønn, tøffe arbeidsvilkår og trygder og pensjoner langt

under hva det er mulig å leve av. Et mer rettferdig arbeidsliv er avgjørende i kampen mot Forskjells-Norge.

Dette medlem viser til at norsk lov skal gjelde i Norge, også i arbeidslivet. Dessverre har vi de siste årene sett at sosial dumping og arbeidslivskriminalitet florerer. Derfor foreslår Rødt å styrke bevilgningene til Fair Play Bygg Norge, og å sette av penger til 40 nye årsverk i Arbeidstilsynet. Rødt foreslår også å opprette en pott organisasjoner som bistår ofrene for arbeidslivskriminalitet, kan søke fra.

Dette medlem viser til at samtidig som politikerne messer om arbeidslinjen, skyves hundretusener av nordmenn ut av arbeidslivet fordi de ikke er friske nok til å yte 100 pst. Rødt tror på at alle som kan og vil, skal få arbeide. Derfor foreslår Rødt å opprette 1 000 nye tiltaksplasser og 500 nye plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA). Rødt foreslår også å øke fribeløpet for uføre til 1 G, slik at de som mottar trygd, kan få jobbe mer ved siden av før Nav begynner å straffe dem dobbelt med avkortning i tillegg til vanlig skatt.

Dette medlem mener at mennesker som har slitt ut helsen gjennom et langt liv i arbeid, fortjener mer enn bare smuler. Dagens pensjonssystem er blodig urettferdig, fordi det straffer folk med lav lønn og tunge yrker, mens det belønner høytlønte med behagelige jobber. I Rødts alternative statsbudsjett for 2025 foreslår Rødt å fryse levealdersjusteringen for pensjonister i 2025 som et første steg mot å reversere pensjonsreformen. Rødt foreslår også å stanse kuttene i gjenlevende-pensjonen, som ble initiert av Høyre i sin tid.

Dette medlem viser til at mange av de laveste ytelsene i velferdsstaten er langt under alle fattigdomsgrenser. Rødt ønsker en opptrappingsplan for de laveste trygdene og pensjonene slik at ingen skal bli fattige av å være gamle eller syke i Norge. I første omgang foreslår Rødt å øke minstepensjonene, minstesatsen i uføretrygd og minstesatsen i arbeidsavklaringspenger med 15 000 kroner i året.

Dette medlem viser til at mange av dem som dro først ut i Nordsjøen, kom tilbake med alvorlige helseplager. Det er skammelig at den styrtrike norske oljestaten ikke har klart å få på plass en erstatningsordning for oljepionerene. I Rødts alternative statsbudsjett for 2025 foreslår Rødt 250 mill. kroner for å påbegynne arbeidet med å betale ut erstatninger til arbeidsfolk som har ødelagt seg på norsk sokkel.

Dette medlem viser til at altfor mange syke og fattige opplever seg dårlig behandlet i Nav-systemet. Rødt vil ha et romslig og rettferdig Nav som bryr seg mer om å hjelpe folk enn å kontrollere dem. Rødt foreslår å kutte tre fjerdedeler av den rådgivende overlegetjenesten, fordi vi ikke trenger egne Nav-leger til å overstyre fastlegene. Rødt foreslår også å kutte i kommunikasjonsavdelingen, men foreslår å sette av penger til 100 nye årsverk i etaten for å få ned saksbehandlingstiden. I

tillegg foreslår Rødt å doble antallet gjeldsrådgivere i Nav og å styrke brukerstyrte organisasjoner som hjelper folk i Nav-systemet, som for eksempel Stiftelsen Rettferd, Nav-opprydningen og For Økt Levestandard (FØL).

Dette medlem viser til at vi de siste årene har sett raskt voksende matkøer i alle norske byer. Under dyrtiden har titusenvis av familier slitt med å få råd til alle måltider. Rødt foreslår et løft for de fattige gjennom å øke sosialhjelpen betydelig. I tillegg foreslår Rødt å opprette en støtteordning for frivillige matutdelinger på 30 mill. kroner.

2.7 Oppsummering av fraksjonenes standpunkt under rammeområde 7

Oppsummeringstabellen viser kun avvik i forhold til Prop. 1 S (2024–2025).

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
		Utgifter (i tusen kroner)					
352	Nedsatt funksjonsevne						
	70 Funksjonshemmedes organisasjoner	280 100	280 100 (0)	280 100 (0)	280 100 (0)	281 100 (+1 000)	290 100 (+10 000)
600	Arbeids- og inkluderingsdepartementet						
	1 Driftsutgifter	300 898	300 898 (0)	300 898 (0)	300 898 (0)	300 898 (0)	560 898 (+260 000)
601	Utredningsvirksomhet, forskning mv.						
	21 Spesielle driftsutgifter	96 045	96 045 (0)	96 045 (0)	81 045 (-15 000)	96 045 (0)	98 045 (+2 000)
	23 Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel	15 660	15 660 (0)	0 (-15 660)	15 660 (0)	15 660 (0)	15 660 (0)
	70 Tilskudd	65 125	65 125 (0)	67 125 (+2 000)	40 125 (-25 000)	70 125 (+5 000)	65 125 (0)
	73 Tilskudd til trygderettslig/EØS-rettslig forskning og kompetanseutvikling	5 839	5 839 (0)	5 839 (0)	2 839 (-3 000)	5 839 (0)	5 839 (0)
	75 Etter- og videreutdanning. Kompetansereform for industrien (pilot)	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	50 000 (+50 000)	0 (0)
	76 Innføre pott til eldrepolitiske tiltak	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)
605	Arbeids- og velferdsetaten						
	1 Driftsutgifter	15 061 160	15 061 160 (0)	14 822 760 (-238 400)	15 061 160 (0)	14 937 160 (-124 000)	15 036 410 (-24 750)
	21 NAV-ombud	0	0 (0)	0 (0)	13 000 (+13 000)	0 (0)	0 (0)
	22 Forsknings- og utredningsaktiviteter	71 710	71 710 (0)	69 710 (-2 000)	71 710 (0)	71 710 (0)	71 710 (0)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
612	Tilskudd til Statens pensjonskasse						
	1 Driftsutgifter	12 834 700	12 825 700 (-9 000)	12 834 000 (-700)	12 834 700 (0)	12 807 700 (-27 000)	12 834 700 (0)
621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering						
	63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	184 605	184 605 (0)	172 605 (-12 000)	184 605 (0)	184 605 (0)	184 605 (0)
	70 Frivillig arbeid	112 345	117 345 (+5 000)	112 345 (0)	112 345 (0)	122 345 (+10 000)	172 345 (+60 000)
634	Arbeidsmarkedstiltak						
	76 Tiltak for arbeidssøkere	8 384 615	8 384 615 (0)	8 384 615 (0)	8 384 615 (0)	8 384 615 (0)	8 634 515 (+249 900)
	77 Varig tilrettelagt arbeid	2 222 085	2 222 085 (0)	2 275 985 (+53 900)	2 272 985 (+50 900)	2 295 085 (+73 000)	2 295 585 (+73 500)
640	Arbeidstilsynet						
	1 Driftsutgifter	901 670	901 670 (0)	904 170 (+2 500)	901 670 (0)	901 670 (0)	948 070 (+46 400)
	21 Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	19 110	19 110 (0)	19 110 (0)	19 110 (0)	19 110 (0)	22 110 (+3 000)
667	Supplerende stønad						
	70 Tilskudd til personer over 67 år med kort botid	420 000	420 000 (0)	420 000 (0)	0 (-420 000)	420 000 (0)	420 000 (0)
2541	Dagpenger						
	70 Dagpenger	14 315 000	14 315 000 (0)	12 855 000 (-1 460 000)	14 315 000 (0)	14 315 000 (0)	14 765 000 (+450 000)
2620	Stønad til enslig mor eller far						
	70 Overgangsstønad	1 660 000	1 660 000 (0)	1 660 000 (0)	1 660 000 (0)	1 660 000 (0)	1 718 000 (+58 000)
2650	Sykepenger						
	70 Sykepenger for arbeidstakere mv.	62 220 000	62 220 000 (0)	62 220 000 (0)	62 220 000 (0)	62 220 000 (0)	62 229 400 (+9 400)
	75 Feriepenger av sykepenger	3 520 000	3 520 000 (0)	3 461 000 (-59 000)	3 520 000 (0)	3 520 000 (0)	3 520 000 (0)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
2651	76 Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte	97 500	97 500 (0)	97 500 (0)	97 500 (0)	65 500 (-32 000)	97 500 (0)
	Arbeidsavklaringspenger						
2655	70 Arbeidsavklaringspenger	50 160 000	50 160 000 (0)	50 004 000 (-156 000)	50 160 000 (0)	50 513 000 (+353 000)	51 119 667 (+959 667)
	Uførhet						
2661	70 Uføretrygd	132 617 500	132 617 500 (0)	132 550 500 (-67 000)	132 617 500 (0)	132 988 500 (+371 000)	134 983 500 (+2 366 000)
	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.						
	70 Grunnstønad	1 852 700	1 852 700 (0)	1 857 700 (+5 000)	1 852 700 (0)	1 909 700 (+57 000)	1 949 700 (+97 000)
	71 Hjelpestønad	2 522 000	2 522 000 (0)	2 522 000 (0)	2 522 000 (0)	2 522 000 (0)	2 600 000 (+78 000)
	74 Tilskudd til biler	809 700	809 700 (0)	809 700 (0)	809 700 (0)	809 700 (0)	810 000 (+300)
	75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	5 148 100	5 148 100 (0)	5 148 100 (0)	5 148 100 (0)	5 148 100 (0)	5 159 000 (+10 900)
	77 Ortopediske hjelpemidler	2 874 800	2 874 800 (0)	2 874 800 (0)	2 874 800 (0)	2 874 800 (0)	2 890 000 (+15 200)
	78 Høreapparater	1 082 900	1 082 900 (0)	1 082 900 (0)	1 082 900 (0)	1 082 900 (0)	1 110 000 (+27 100)
2670	79 Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	62 225	62 225 (0)	62 225 (0)	62 225 (0)	87 225 (+25 000)	124 450 (+62 225)
	Alderdom						
	70 Grunnpensjon	95 980 000	95 980 000 (0)	95 980 000 (0)	95 980 000 (0)	95 980 000 (0)	96 482 000 (+502 000)
	71 Tilleggpensjon	194 460 000	194 460 000 (0)	194 460 000 (0)	194 460 000 (0)	194 460 000 (0)	194 567 000 (+107 000)
	73 Sært tillegg, pensjonstillegg mv.	10 363 000	10 648 000 (+285 000)	10 363 000 (0)	11 460 000 (+1 097 000)	10 982 000 (+619 000)	11 500 500 (+1 137 500)
Sum utgifter		675 393 912	675 674 912 (+281 000)	673 446 552 (-1 947 360)	676 091 812 (+697 900)	676 794 912 (+1 401 000)	681 954 254 (+6 560 342)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R
Inntekter (i tusen kroner)							
3640	Arbeidstilsynet						
	85 Tvangsmulkt	7 175	7 175	8 610	7 175	8 175	7 175
			(0)	(+1 435)	(0)	(+1 000)	(0)
	86 Overtredelsesgebyrer	29 450	29 450	35 340	29 450	35 450	29 450
			(0)	(+5 890)	(0)	(+6 000)	(0)
	Sum inntekter	7 207 475	7 207 475	7 214 800	7 207 475	7 214 475	7 207 475
			(0)	(+7 325)	(0)	(+7 000)	(0)
	Sum netto	668 186 437	668 467 437	666 231 752	668 884 337	669 580 437	674 746 779
			(+281 000)	(-1 954 685)	(+697 900)	(+1 394 000)	(+6 560 342)

2.8 Programkategori 09.00 Administrasjon

2.8.1 KAP. 600 ARBEIDS- OG INKLUDERINGS-DEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 300,898 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 281,755 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Rødt, slutter seg til forslaget.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 600 post 1 settes av midler til å opprette et Nav-ombud, og til å ansette leger og saksbehandlere for å opprette erstatningsordning til oljepionerene. Totalt foreslås det å øke kap. 600 post 1 med 260 mill. kroner.

2.8.2 KAP. 601 UTREDNINGSVIRKSOMHET, FORSKNING MV.

Det foreslås bevilget 475,529 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 494,135 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at forhandlingene om en ny avtale om inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) endte i brudd 4. desember 2024. Disse medlemmer er svært skuffet over at forhandlingene ikke førte frem.

Disse medlemmer mener det er en urovekkende utvikling i utgiftene til de helserelaterte ytelsene. Disse medlemmer peker på tall fra Nav som viser at det legemeldte sykefraværet i 3. kvartal 2024 er det høyeste siden 2009. Videre merker disse medlemmer seg at arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna i en pressemelding 4. desember 2024 sier at regjeringen Støre fremover vil jobbe konkret for bedre og mer målrettet sykefraværsoppfølging. Disse medlemmer fremhever viktigheten av at det høye sykefraværet følges tett opp av regjeringen Støre.

Disse medlemmer mener at IA-avtalen inneholder mange viktige tiltak for å få ned sykefraværet og som har forpliktet partene i arbeidslivet til å aktivt jobbe med å få ned sykefraværet. Disse medlemmer er bekymret for at verktøyene som har ligget i IA-avtalen, kan forsvinne. Disse medlemmer fremhever viktigheten av at bransjeprogrammene og arbeidsmiljøsettingen som tidligere har ligget i IA-avtalen, videreføres.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre i juni 2024 igangsatte en områdegjennomgang av de helserelaterte ytelsene i folketrygden. Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver:

«Områdegjennomgangen har to formål. Det eine er å tydeleggjere kva som er årsakene til bruken av helserelaterte ytingar, og å sjå breitt på årsakene til at personar får helserelaterte ytingar.

Det andre er å foreslå tiltak som kan føre til redusert tilgang til helserelaterte ytingar og auka overgang frå helserelaterte ytingar til arbeid. Målet er auka sysselsetting ved at fleire kjem heilt eller delvis i arbeid. Tiltaka skal over tid føre til redusert vekst i utgiftene til folketrygda. Gjennomgangen blir utført av Oslo Economics. Sluttrapport skal etter planen leverast i juni 2025.»

Disse medlemmer er glad for at regjeringen Støre har satt i gang dette arbeidet, og tolker dette som et signal om at også regjeringen Støre ønsker et bedre kunnskapsgrunnlag om de helserelaterte ytelsene. Disse medlemmer mener at det er et stort behov for mer kunnskap på dette feltet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at deler av midlene er bundet opp i inngåtte avtaler og aktivitet som videreføres i 2025. Flertallet viser til at deler av bevilgningen reduseres mot en tilsvarende økning under kap. 670 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet post 21 Spesielle driftsutgifter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), om å redusere aktiviteten og bruke midler fra posten på andre prioriterte oppgaver. Totalt foreslås det å redusere kap. 601 post 21 med 15 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 601 post 21 settes av midler til å øke heltidspotten slik at det settes i gang flere forsøksprosjekter for å få mer heltid. Totalt foreslås det å øke kap. 601 post 21 med 2 mill. kroner.

Post 23 Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel

Komiteen viser til at den treårige satsingen for perioden 2023–2025 med søkbare midler for gjennomføring av forsøksprosjekter for redusert bruk av deltid og økt bruk av heltid videreføres.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at hovedregelen i norsk arbeidsliv er, og skal være, hele faste stillinger. Det er viktig å aktivt jobbe for å redusere

ufrivillig deltid. Disse medlemmer peker på at under regjeringen Solberg avtok andelen deltidsansatte fra 26,4 pst. i 2013 til 24,6 pst. i 2020. Fra 2013 til 2020 ble det 90 000 flere heltidssysselsatte kvinner, ifølge Arbeidskraftundersøkelsen – Statistisk sentralbyrå (AKU). I samme periode sank andelen deltidssysselsatte kvinner fra 40 pst. til 35 pst.

Disse medlemmer mener at en søkbar pott til gjennomføring av forsøksprosjekter for redusert bruk av deltid og økt bruk av heltid ikke er veien å gå. Disse medlemmer viser til at det under regjeringen Solberg ble gjennomført ulike prosjekter og holdningsskapende tiltak mot ufrivillig deltid, særlig i helse- og omsorgssektoren. Et eksempel på dette er heltidserklæringen «Det store heltidsvalget» fra 2013, som ble fornyet i 2018 og 2021. Heltidserklæringen er signert av KS, Fagforbundet, Norsk Sykepleierforbund, Delta og Fellesorganisasjonen, som alle har forpliktet seg til å jobbe for å redusere deltidsarbeid og utvikle heltidskultur i helse- og omsorgssektoren i kommunene. Det er videre gjennomført flere prosjekter som har fokusert på alternative tilnærminger til organisering av turnus, for eksempel langvakter, bemanningsenheter og flerpoststillinger. Disse tiltakene har hatt effekt.

Disse medlemmer viser også til at regjeringen Solberg, i samarbeid med Norsk Sykepleierforbund, i august 2021 tok initiativ til å intensivere arbeidet for mer heltid og mindre sykefravær i helsesektoren. Daværende helseminister, Bent Høie fra Høyre, tok til orde for å instruere helseregionene om å gjøre flere deltidsstillinger til heltidsstillinger, i tillegg til å nedsette et partsammensatt utvalg som skulle legge frem løsninger for å få en heltidskultur i helse- og omsorgstjenestene. Utvalgets mandat skulle være å se heltid i sammenheng med behovet for bemanning, fremtidsrettet arbeidsdeling mellom ulike profesjoner, redusert vikarbruk og en turnus som tar hensyn til behovet for balanse mellom arbeid og fritid. En bemanningsnorm er ett av virkemidlene utvalget kunne vurdere. På grunn av regjeringsskiftet kort tid etter rakk ikke daværende helseminister å nedsette utvalget. Disse medlemmer håper regjeringen Støre vil følge opp dette initiativet.

Det vises videre til Stortingets behandling av Innst. 53 L (2022–2023), jf. Prop. 133 L (2021–2022), der disse medlemmer fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen instruere helseregionene til å intensivere arbeidet med å øke deltidsstillingene til heltid.»

‘Stortinget ber regjeringen sette ned et partssammensatt utvalg, med blant andre Norsk sykepleierforbund, som skal legge frem løsninger for å få en heltidskultur i helse- og omsorgstjenestene i kommunene og spesialisthelsetjenesten.’»

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor

kap. 601 post 23 ble foreslått redusert med 15,66 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at et seriøst arbeidsliv er en forutsetning for lønnsomme bedrifter, trygge jobber og finansieringen av vår felles velferd. Arbeidskriminalitet bryter ned grunnmuren i velferdssamfunnet, svekker konkurransekraften blant seriøse norske virksomheter og undergraver rettighetene til arbeidstakerne. Disse medlemmer mener videre at arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og useriøse aktører bør ytterligere forsterkes. Et viktig bidrag i arbeidet med å avdekke og bekjempe slik kriminalitet gjøres av bransjene selv, og et godt eksempel på dette er Fair Play Bygg. Disse medlemmer peker på at organisasjonen gjør et meget viktig arbeid, og foreslår derfor i Høyres alternative statsbudsjett for 2025 å styrke bevilgningen til Fair Play Bygg. Disse medlemmer vil presisere at styrkingen skal bidra til å videreføre arbeidet mot kriminalitet i arbeidslivet ved Fair Play Bygg Norges regionale organisasjoner.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 601 post 70 ble foreslått økt med 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), om å redusere bevilgningen på posten. Totalt foreslås det å redusere kap. 601 post 70 med 25 mill. kroner.

Post 73 Tilskudd til trygderettslig/EØS-rettslig forskning og kompetanseutvikling

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), om å redusere bevilgningen da oppgavene kan ivaretas av andre budsjettområder. Totalt foreslås det å redusere kap. 601 post 73 med 3 mill. kroner.

Post 74 Tilskudd til Norges forskningsråd, kan overføres

Komiteen viser til at Stortinget har sluttet seg til at Forskningsrådet fra og med 2025 skal være brutto-budsjettett med tilsagnsfullmakter, jf. Innst. 12 S (2023–2024).

Komiteen viser til at i ny budsjettmodell for Forskningsrådet skal kap. 601 post 74 erstatte kap. 601 post 50.

2.9 Programkategori 09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken

2.9.1 KAP. 604 UTVIKLINGSTILTAK I ARBEIDS- OG VELFERDSFORVALTNINGEN

Det foreslås bevilget 444,900 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 429,079 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre understreker viktigheten av å sikre at Nav er tilgjengelig og brukervennlig, og har et mål om at brukeren ikke skal måtte gi samme opplysninger til forvaltningen mer enn én gang. Disse medlemmer viser til at IKT-prosjektene i Nav er helt nødvendige for å modernisere systemer og øke brukervennligheten. Dette vil også gjøre det enklere å gjennomføre politiske reformer. Disse medlemmer viser videre til at Høyre i november 2024 tok initiativ til et møte med arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget, Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Nav for å få en grundig orientering om IT-prosjektene. Disse medlemmer fremhever viktigheten av at prosjekt 4 oppnår sine mål innenfor gitte rammer av tid, kostnad og kvalitet, samt at Stortinget holdes orientert om fremdrift, risikohåndtering, kostnadsutvikling og gevinstrealiseringer.

2.9.2 KAP. 605 OG 3605 ARBEIDS- OG VELFERDSETATEN

Det foreslås bevilget 15 132,870 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 14 214,940 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Likeledes foreslås det 37,912 mill. kroner under kap. 3605 for 2024, jf. Prop 1 S (2024–2025), mot 36,524 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg startet inkluderingsdugnaden. Den gikk ut på at folk med funksjonsnedsettelse, hull i CV-en og folk som av ulike grunner sto utenfor arbeidsmarkedet, skulle inkluderes bedre og hjelpes ut i jobb.

Disse medlemmer viser til at ungdom i nedgangstider rammes hardere enn andre grupper. De har mindre arbeidserfaring, kortere ansiennitet og løsere

tilknytning til arbeidsmarkedet. Disse medlemmer fremhever derfor viktigheten av regjeringen Solbergs ungdomsinnsats. Den har bidratt til at unge raskere får hjelp fra Nav til å komme i arbeid eller utdanning, ved at alle under 30 år følges opp personlig etter åtte uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Som en del av satsingen prioriterte man blant annet kompetansegivende tiltak, tilskudd til tusenvis av sommerjobber for utsatte unge og igangsetting av IPS Ung for unge med psykisk helseproblemer.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre har bygget videre på regjeringen Solbergs ungdomsinnsats og lansert sin videreføring under fanen «ungdomsgaranti». Disse medlemmer støtter satsingen målrettet, som er rettet mot unge mellom 16 og 30 år – som har behov for hjelp fra Nav for å komme i arbeid. Samtidig er disse medlemmer bekymret for hvilket tilbud som venter denne gruppen etter fylte 30 år, samt for de mellom 30 og 35 år som står utenfor arbeidslivet.

Disse medlemmer er bekymret over at det står altfor mange unge helt utenfor arbeid eller utdanning, og merker seg at andelen øker under regjeringen Støre. Med unntak av sosialhjelp er den eneste måten å få inntektssikring på hos Nav i dag gjennom en helserelatert ytelse, som forutsetter at du er syk. For mange resulterer dette dessverre i varig uføretrygd i ung alder. Disse medlemmer mener at samfunnet ikke bør gi opp unge mennesker som kan jobbe.

Disse medlemmer viser videre til at det i Meld. St. 31 (2023–2024) Perspektivmeldingen 2024 står:

«Om lag 80 pst. av nye mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) under 35 år har ikke mottatt sykepenger, og har dermed i utgangspunktet svak tilknytning til arbeidslivet.»

«Andelen mottakere av arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd i alderen 18 til 29 år har økt med 80 pst. siden 2000.»

Disse medlemmer mener det er behov for en større reform av ytelsene i Nav. Første steg er etableringen av en nasjonal arbeidsrettet ytelse for unge. Der skal unge som faller utenfor jobb og skole, få inntektssikring uten spørsmål om diagnoser og sykdomsgrad, men med spørsmål om hva de kan bidra med. Disse medlemmer ønsker at den arbeidsrettede ytelsen skal sikre tett oppfølging, gi aktiviteter som gir arbeidserfaring og kompetanse, og stille krav til unge som er i ferd med å falle utenfor.

Disse medlemmer viser videre til Høyres alternative statsbudsjett for 2025 hvor det, som en del av Høyres jobbpakke, foreslås å etablere en statlig arbeidsrettet inntektssikringsordning etter inspirasjon fra kvalifiseringsprogrammet for unge under 35 år som faller utenfor jobb og skole. Disse medlemmer fremhe-

ver at målet er at de skal få inntektssikring hvor ikke forutsetningen for å få innvilget ytelsen er diagnoser og sykdomsgrad, men behov for hjelp til å komme i arbeid, utdanning eller annen relevant aktivitet.

Disse medlemmer viser til forslaget til statsbudsjett for 2025, hvor regjeringen Støre har foreslått at det settes av 30 mill. kroner til utvikling av en saksbehandlingsløsning for forsøket med et arbeidsrettet ungdomsprogram, med sikte på å starte forsøket først høsten 2025. Disse medlemmer vil heller etablere en permanent ordning som er tilgjengelig for unge som er i ferd med å falle utenfor, uavhengig av hvor de bor.

Disse medlemmer viser til regjeringen Solbergs satsing med å inkludere flere i arbeidslivet, og at man i den anledning økte antall varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) med om lag 3 000, som Høyre i fortsettelsen har fulgt opp i sine alternative statsbudsjetter, herunder med 1 000 plasser i 2023.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025 hvor det, som en del av Høyres jobbpakke, foreslås 500 nye VTA-plasser. Økningen er ment som et tillegg til plassene regjeringen har forpliktet seg til i opptrappingsplanene.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Støres egen kartlegging, som svar på dette partiets og flertallets anmodningsvedtak i Stortinget, stadfester et behov på mellom 900 og 1 900 nye VTA-plasser årlig. Disse medlemmer ser det som positivt at regjeringen Støre, jf. Prop. 1 S (2023–2024), omsider kom med en forpliktende opptrappingsplan for å øke antall plasser som oppfølging av anmodningsvedtak 605 av 18. april 2023. Den fireårige opptrappingsplanen for VTA (2024–2027) tar sikte på en økning på 2 000 plasser innen utgangen av 2027. Disse medlemmer mener at satsingen skulle vært sterkere for å sikre flere en deltakelse i arbeidslivet. Alle har noe å bidra med, og det er politikernes ansvar å legge forholdene til rette.

Disse medlemmer merker seg at i forbindelse med de senere års opptrapping av varig tilrettelagt arbeid har mye av veksten kommet i varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv (VTA-O). Disse medlemmer mener det er positivt at flest mulig kan delta i det ordinære arbeidslivet. Samtidig er det viktig at antall plasser økes også i varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet (VTA-S), slik at også de som står lengre unna det ordinære arbeidslivet, kan få bidra med sine evner og kompetanse.

Disse medlemmer noterer seg at mens varig tilrettelagt arbeid i skjermet virksomhet (VTA-S) følges opp av tiltaksbedrifter, følges personer i VTA-O-tiltaket opp av Nav. Disse medlemmer viser videre til kartleggingen gjort av Oxford Research, på bestilling fra Arbeids- og velferdsdirektoratet. Her kommer det frem at VTA-O ofte har lav prioritet i Nav, både hva angår re-

kruttering av arbeidsgivere som ønsker å ansette, og graden av oppfølging av den enkelte VTA-O-arbeidstaker.

Disse medlemmer registrerer samtidig at ideelle aktører som HELT MED har vist at flere med nedsatt funksjonsevne og andre innenfor VTA-målgruppen kan jobbe i ordinært arbeidsliv, med noe bedre oppfølging overfor både arbeidstaker og arbeidsgiver. Disse medlemmer mener det er mulig å få enda større dynamikk inn i VTA-O-tilbudet ved at også andre aktører enn Nav, eksempelvis vekst- og attføringsbedriftene og HELT MED, får ansvar for oppfølgingen. Disse medlemmer legger til grunn at det vil gi et mer sømløst tilbud, men også en større overgang til ordinært arbeid. Det kan frigjøre ledig kapasitet i VTA-S, til folk som i dag er i kø.

Disse medlemmer viser til anmodningsvedtak 604 om å gi personer med utviklingshemming i VTA-O varig oppfølging. Disse medlemmer er skuffet over at det nå har gått mer enn to og et halvt år siden Stortinget først anmodet regjeringen Støre om å sørge for at det utvikles bedre modeller for oppfølging i VTA-O.

Disse medlemmer mener at arbeidet har tatt uforholdsmessig mye tid, og undrer seg over hvorfor regjeringen Støre ikke har fulgt opp anmodningen i vedtak 604 om å komme tilbake med sin oppfølging i forbindelse med statsbudsjettet for 2024. Disse medlemmer mener at det nå er på tide å vise handlekraft og levere på Stortingets vedtak om å gi varig oppfølging til personer med utviklingshemming i VTA-O. Disse medlemmer viser for øvrig til Høyres merknad om vedtak 604 under kapittel 3 Anmodnings- og utredningsvedtak.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til rettebrev sendt fra statsråden 4. november 2024, der det påpekes en manglende henvisning i omtalen til bevilgningen i 2024 til arbeidet med fremtidens innkreving steg 1, jf. side 153 i Prop. 1 S (2024–2025) Statsbudsjettet 2025 (kapitler fordelt til arbeids- og sosialkomiteen). I teksten er det ikke en fullstendig henvisning til hvilke poster midlene tilknyttet dette steget var bevilget til. I teksten vises det kun til kap. 605 post 45, men det var også bevilget midler under post 1. Korrekt omtale ville ha vært: «Steg ein i prosjektet for framtidens innkrevjing i Skatteetaten blir avslutta i 2024. Midlar til Arbeids- og velferdsetaten i steg ein er løyvd under kap. 605, postane 01 og 45 for 2024. Steg to startar opp i 2025, og regjeringa foreslår å auke kap. 605, post 01 med 23,2 mill. kroner.»

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S

(2024–2025), hvor kap. 605 post 1 ble foreslått redusert med 238,4 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås en jobbpakke med tiltak for å få flere ut i jobb. I jobbpakken foreslås det blant annet en ny arbeidsrettet ytelse for unge som ikke er helserelatert, en ny avkortningsmodell for uføretrygd og 500 nye varig tilrettelagte arbeidsplasser.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås omdisponeringer av midler til noen av regjeringen Støres satsinger. Disse medlemmer viser til at Høyre heller vil prioritere tiltak i Høyres jobbpakke.

Disse medlemmer peker på at Høyre foreslår en omdisponering av regjeringen Støres midler fra utvikling av en saksbehandlingsløsning for forsøk med et arbeidsrettet ungdomsprogram som det tas sikte på å starte først høsten 2025. Videre foreslås det å omdisponere midler fra regjeringen Støres lavterskeltilbud for unge med sammensatte behov. Disse medlemmer viser til svar på spørsmål 764 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon 15. oktober 2024, der det vises til at faktisk oppstart av prosjektene tidligst vil kunne skje høst 2025. Disse medlemmer viser til at Høyre heller prioriterer tiltak i Høyres jobbpakke.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås å omdisponere midler fra regjeringen Støres tillitsreform. Disse medlemmer mener det er uklart hvilke mål, resultater og virkemidler som ligger i reformen, og vil derfor heller prioritere tiltak i Høyres jobbpakke.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 605 post 1 settes av midler til å ansette 100 flere årsverk i Nav for å kutte saksbehandlingstiden og få flere i jobb, doble antall gjeldsrådgivere, ansette 20 flere årsverk med tolker, kutte i den rådgivende legetjenesten og kutte i kommunikasjonsavdelingen. Totalt foreslås det å redusere kap. 605 post 1 med 24,75 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), om at det i tråd med Stortingets tidligere vedtak opprettes et nasjonalt Nav-ombud og at det bevilges 10 mill. kroner til dette formålet. I tillegg foreslås det 3 mill. kroner til Stiftelsen Rettferd. Totalt foreslås det å øke kap. 605 post 21 med 13 mill. kroner.

Post 22 Forskings- og utredningsaktiviteter, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 605 post 22 ble foreslått redusert med 2 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås å omdisponere midler fra regjeringen Støres midler til lavterskeltilbud for unge med sammensatte behov. Disse medlemmer vil heller prioritere tiltak i Høyres jobbpakke. Disse medlemmer viser til svar på spørsmål 764 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon 15. oktober 2024, der det vises til at faktisk oppstart av prosjektene tidligst vil kunne skje høst 2025.

2.9.3 KAP. 606 TRYGDERETTEN

Det foreslås bevilget 120,760 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 120,530 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.10 Programkategori 09.50 Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse

2.10.1 KAP. 611 PENSJONER AV STATSKASSEN

Det foreslås bevilget 18,8 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 17,8 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til at utgiftsanslaget for 2025 inkluderer anslått effekt av trygdeoppgjøret for 2024 og 2025 og er basert på utbetalt beløp i 2023 og prognose for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.10.2 KAP. 612 TILSKUDD TIL STATENS PENSJONSKASSE

Det foreslås bevilget 13 016,7 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 10 320 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er viktig at pensjonssystemet er bærekraftig og forutsigbart, samt at det stimulerer til å stå lenger i arbeid. Videre mener disse medlemmer at pensjonssystemet skal sikre gode vilkår for både dagens pensjonister og de som kommer etterpå.

Disse medlemmer mener at for å sikre økonomisk bærekraft i velferdssamfunnet og et robust og forutsigbart pensjonssystem, må hovedprinsippene i pensjonsreformen ligge fast over tid. Disse medlemmer viser til at et bærende prinsipp i pensjonsreformen er at det skal lønne seg å stå lenger i arbeid. Videre vil flere måtte jobbe lenger nå som levealdersjusteringen får effekt. Disse medlemmer viser til veksten i kostnader til pensjon som er ventet frem mot 2035. Disse medlemmer mener dette illustrerer behovet for den gjennomførte pensjonsreformen og at det er nødvendig med justeringer av innretningen på denne fremover. Disse medlemmer mener endringer i pensjonssystemet må gjøres i en helhet og gjennom brede forlik som står seg over tid. Disse medlemmer viser videre til Stortingets behandling av Innst. 233 S (2023–2024), jf. Meld. St. 6 (2023–2024) Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil.

Disse medlemmer viser til at Høyre tidligere i 2024 ble enig med regjeringspartiene, Venstre, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne om et nytt pensjonsforlik i forbindelse med Stortingets behandling av Innst. 233 S (2023–2024), jf. Meld. St. 6 (2023–2024) Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil. Disse medlemmer viser videre til at Høyre fikk gjennomslag for å heve aldersgrensen fra 70 år til 72 år i staten og at ansatte beholder retten til å jobbe etter nådd særaldersgrense. Dette er et viktig bidrag for å bekjempe aldersdiskriminering i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 519 L (2020–2021), jf. Prop. 138 L (2020–2021) Endringer i lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl. og lov om pensjonsordningen for sykepleiere (fjerning av plikten til å fratre ved særaldersgrense), der det ble vedtatt å fjerne fratredelsesplikten for offentlig ansatte med særaldersgrenser, slik at nær en tredjedel av ansatte i offentlig sektor kan velge selv om de vil jobbe etter aldersgrensene og ikke være prisgitt arbeidsgivers avgjørelse. Disse medlemmer viser videre til Prop. 1 S (2024–2025), der regjeringen Støre skriver:

«Opphevinga av plikta til å fratre ved særaldersgrense inneber ingen endringar i rettane til pensjon for personar med særaldersgrense.»

Disse medlemmer var derfor overrasket at regjeringen Støre i Hurdalsplattformen skrev at plikten skal gjeninnføres. Disse medlemmer er derfor meget fornøyde med at Høyre i forhandlingene om pensjon i februar 2024 fikk gjennomslag for at ansatte beholder retten til å jobbe etter nådd særaldersgrense.

Disse medlemmer mener at det er på høy tid å tilpasse reglene for særaldersgrenser til dagens samfunn. Vi forventes å leve lenger, og dermed er det natur-

lig å anta at vi også er arbeidsdyktige i høyere alder enn tidligere. Disse medlemmer mener at fratredelsesplikten også bør fjernes i forsvarssektoren, og viser til Stortingets behandling av Innst. 363 L (2021–2022), jf. Representantforslag 206 L (2021–2022) om å fjerne plikten til å gå av med særaldersgrense i Forsvaret, som beklageligvis ikke fikk flertall.

Disse medlemmer viser til en spørreundersøkelse arrangert av Forsvarets forskningsinstitutt, der åtte av ti svarte at de kunne tenke seg en fortsatt militær karriere om det hadde vært mulig. Videre sier om lag to tredjedeler av de militære særalderspensjonistene at de benytter seg av muligheten til å forlenge arbeidskarrieren enten heltid eller deltid andre steder. Disse medlemmer viser til svar på spørsmål 4 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon 8. oktober 2024 om at en oppheving av fratredelsesplikten i forsvarsloven vil kunne redusere utbetalingene.

Avslutningsvis vil disse medlemmer vise til pensjonsavtalen mellom regjeringspartiene og partiene Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne datert 29. februar 2024, der det står at:

«Forsvaret skal håndteres i et eget løp, også sett opp mot fratredelsesplikten.»

Disse medlemmer ser frem til at dette følges opp av regjeringen Støre, slik at militært personell i Forsvaret også får retten til å jobbe etter nådd særaldersgrense.

Post 1 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke minstepensjonen for enslige med 6 000 kroner fra 1. mai 2025, og at dette medfører mindreutgifter for Statens pensjonskasse (SPK). Flertallet foreslår derfor at kap. 612 post 1 reduseres med 9 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 621 post 1 ble foreslått redusert med 0,7 mill. kroner.

2.10.3 KAP. 613 ARBEIDSGIVERAVGIFT TIL FOLKETRYGDEN

Det foreslås bevilget 1 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 1 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.10.4 KAP. 2470 OG 5470 STATENS PENSJONSKASSE

Det foreslås bevilget 158,960 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 197,327 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Likeledes foreslås det 55 mill. kroner under kap. 5470 for 2025, jf. Prop 1 S (2024–2025), mot 55 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til departementets omtale av økte kostnader til pensjon i årets statsbudsjett og veksten som er ventet frem mot 2035. Disse medlemmer mener dette viser behovet for den gjennomførte pensjonsreformen.

Disse medlemmer fremhever viktigheten av at endringer i pensjonssystemet gjøres i en helhet og gjennom brede forlik som står seg over tid. Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 233 S (2023–2024), jf. Meld. St. 6 (2023–2024) Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil.

2.11 Programkategori 09.20 Tiltak for bedrede levekår mv.

2.11.1 KAP. 621 TILSKUDD TIL SOSIALE TJENESTER OG SOSIAL INKLUDERING

Det foreslås bevilget 420,880 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 402,410 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til at kapittelet omfatter viktige bevilgninger til utvikling av de sosiale tjenestene i kommunene og tilskudd til frivillig arbeid for sosialt og økonomisk vanskeligstilte. Komiteen merker seg det betydningsfulle arbeidet som er gjort for å sikre at utsatte barn og unge og familiene deres får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

Komiteen merker seg at det over tid er iverksatt flere tiltak for å heve kvalitet og kompetanse og bedre tilgjengeligheten til tilbudet for personer med økonomi- og gjeldsproblemer. Komiteen ser det som positivt at det er satt i gang tiltak for å gjøre økonomisk rådgivning mer tilgjengelig i Nav.

Komiteens medlemmer fra Høyre understreker at den viktigste jobben fremover blir å få flere i jobb. Folk er forskjellige, og tradisjonelle arbeidsmarkedstiltak passer ikke for alle. For å motvirke utenforskap er offentlig innsats ikke tilstrekkelig, og en rekke frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører er viktige samarbeidspartnere. De yter sentrale bidrag for å gi flere mulighet til å delta og bli inkludert i samfunnslivet.

Disse medlemmer understreker at for å forhindre lediggang og utenforskap bør mangfoldet av tilbud økes og varieres. Alle gode krefter må tas i bruk.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 371 S (2021–2022), jf. Representantforslag 212 S (2021–2022), der Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre fremmet en rekke forslag for å gjøre det lettere å ta alle gode krefter i bruk for å få flere folk i jobb.

Disse medlemmer er kjent med at det kan være krevende for små ideelle og private aktører, eller aktører med nye ideer, å få innpass på tiltaksfeltet i konkurranse med de store og etablerte. Dette kan innebære at nye løsninger som kunne fått flere over i jobb eller utdanning, ikke blir prøvd ut. Disse medlemmer mener derfor det i større grad bør legges til rette for å prøve ut nye og gode ideer gjennom å gi mindre tilbydere innpass på tiltaksfeltet. Det bør gjøres mer bruk av innovative metoder i anskaffelser av arbeidsmarkedstiltak og samarbeides tettere med sosiale entreprenører.

Disse medlemmer er godt kjent med det viktige arbeidet som gjøres sosiale entreprenører. Flere av disse aktørene melder om usikkerhet om budsjettssituasjonen fra år til år, da de opplever lang saksbehandlings- tid på søknader. Disse medlemmer ber derfor om at videreføring av prosjekter som allerede pågår, vurderes fortløpende, slik at nødvendige avklaringer ikke uteblir unødvendig lenge.

Disse medlemmer viser til at ungdom i nedgangstider rammes hardere enn andre grupper. De har mindre arbeidserfaring, kortere ansiennitet og løsere tilknytning til arbeidsmarkedet. Disse medlemmer fremhever derfor viktigheten av regjeringen Solbergs ungdomsinnsats. Den har bidratt til at unge raskere får hjelp fra Nav til å komme i arbeid eller utdanning, ved at alle under 30 år følges opp personlig etter åtte uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Som en del av satsingen prioriterte man blant annet kompetansegivende tiltak, tilskudd til tusenvis av sommerjobber for utsatte unge og igangsetting av IPS-ung for unge med psykiske helseproblemer.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre har bygget videre på regjeringen Solbergs ungdomsinnsats og lansert sin videreføring under fanen «ungdomsgaranti». Disse medlemmer støtter satsingen, som er rettet mot unge mellom 16 og 30 år som har behov for hjelp fra Nav for å komme i arbeid. Samtidig er disse medlemmer bekymret for hvilket tilbud som venter denne gruppen etter fylte 30 år, samt for de mellom 30 og 35 år som står utenfor arbeidslivet.

Disse medlemmer støtter en videre satsing på unge som henvender seg til Nav, men fremhever viktigheten av å etablere en statlig arbeidsrettet inntekts-sikringsordning for unge som faller utenfor jobb og skole. Disse medlemmer viser videre til Høyres

merknader om samme tema under kap. 605 og 3605 Arbeids- og velferdsetaten.

Disse medlemmer merker seg at Arbeids- og velferdsdirektoratet, i samarbeid med statsforvalterne, skal jobbe videre med å øke kvaliteten og kompetansen i den økonomiske rådgivingen ved Nav-kontorene. Disse medlemmer understreker at det er viktig at Navs tilbud om økonomisk rådgiving gjøres mer tilgjengelig for sluttbrukeren.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg innførte krav til aktivitet for sosialhjelpsmottakere under 30 år i 2017. Disse medlemmer merker seg at statsforvalterne i samarbeid med Nav fylke skal bidra til individuell tilpassing av tiltak i aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere under 30 år. Disse medlemmer mener at det å stille krav om aktivitet og å sørge for at aktiviteten som tilbys av kommunene er arbeidsrelevant, øker sjansen for at den enkelte klarer å få en fot innenfor arbeidslivet.

Disse medlemmer understreker at Nav er en viktig deltaker i samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Disse medlemmer registrerer videre at forskriftshjemmelen for informasjonsdeling, som regjeringen Solberg lanserte, muliggjør et styrket tverretattlig samarbeid. Disse medlemmer understreker viktigheten av at regjeringen Støre løpende evaluerer om hjemmelen fungerer etter hensikten, slik at man ved behov kan forbedre og forsterke den ytterligere.

Post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 621 post 63 ble foreslått redusert med 12 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås å omdisponere midler fra regjeringen Støres midler til lavterskeltilbud for unge med sammensatte behov. Disse medlemmer vil heller prioritere tiltak i Høyres jobbpakke. Disse medlemmer viser til svar på spørsmål 764 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon 15. oktober 2024, der det vises til at faktisk oppstart av prosjektene tidligst vil kunne skje høst 2025.

Post 70 Frivillig arbeid, kan overføres

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke støtten til akuttovernattingstilbud og andre humanitære tiltak. Flertallet foreslår derfor at kap. 621 post 70 økes med 5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 621 post 70 settes av midler til å øke tilskudd til brukerstyrte organisasjoner som Nav-opprydningen, Stiftelsen Rettferd for taperne, FØL, øke støtten til frivillige organisasjoner som deler ut mat, etablere en tilskuddsordning for organisasjoner som bistår ofre for arbeidslivskriminalitet, og styrke det frivillige tilbudet om akuttovernatting for migranter. Totalt foreslås det å øke kap. 621 post 70 med 60 mill. kroner.

2.12 Programkategori 09.30 Arbeidsmarked

2.12.1 KAP. 634 OG 3634 ARBEIDSMARKEDS-TILTAK

Det foreslås bevilget 11 618,590 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 10 682,625 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Likeledes foreslås det 5 mill. kroner under kap. 3634 for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), som er det samme som i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til at arbeidsmarkedstiltak er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnettet, som skal styrke tiltaksdeltakernes muligheter for å skaffe seg eller beholde arbeid, eller benyttes for å avklare arbeidsevne eller gi et meningsfullt arbeid til personer som har vanskeligheter med å få arbeid på ordinære lønns- og arbeidsbetingelser. Komiteen merker seg at regjeringen har foreslått å styrke arbeidsmarkedstiltakene som en oppfølging av Meld. St. 33 (2023–2024) En forsterket arbeidslinje.

Komiteen påpeker viktigheten av at arbeidsmarkedstiltak tildeles ut fra den enkeltes behov for arbeidsrettet bistand. For arbeidsledige vurderes arbeidsmarkedstiltak som hovedregel først etter en tid som jobbsøker. Komiteen vil trekke frem lønnstilskudd som et effektivt tiltak for å få flere i arbeid.

Komiteen er kjent med at noen tiltak med lengre varighet og tettere oppfølging er forbeholdt personer med nedsatt arbeidsevne. Komiteen slutter seg til de senere års satsing på varig tilrettelagt arbeid (VTA) og merker seg at regjeringen legger opp til en opptrapping av VTA-plasser hvor det tas sikte på en økning på 2 000 plasser innen utgangen av 2027. Komiteen ser frem til de varslede regelendringene for å styrke oppfølgingen i varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv (VTA-O).

Komiteen viser for øvrig til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteens medlemmer fra Høyre legger arbeidslinjen til grunn i arbeids- og velferdspolitikken og mener det forplikter fellesskapet til å stille opp med aktive tiltak for å hjelpe folk i arbeid. Disse medlem-

mer vil fremheve at det er særlig viktig å få unge mennesker, som i dag mottar passive trygdeytelser, over i aktivitet.

Disse medlemmer viser til at det bak enhver arbeidsledig finnes kunnskap og kompetanse som det norske samfunnet trenger. Den viktigste jobben fremover må derfor være å legge til rette for at alle som vil og kan jobbe, får jobb. Disse medlemmer viser til at for å oppnå dette må det skapes flere jobber og flere må få sjansen til å prøve seg i arbeidslivet. Aktivitetsplikt og lønnstilskudd er to av flere viktige tiltak for å oppnå dette.

Disse medlemmer understreker at selv om antallet ledige som har behov for bistand, er lavere i perioder med fallende eller lav arbeidsledighet, er det fortsatt mange som uavhengig av konjunktorene vil trenge bistand. Om lag tre av fire tiltaksplasser går til personer med nedsatt arbeidsevne som er vurdert å ha et mer omfattende behov for bistand for å komme i arbeid enn arbeidsledige ellers. Disse medlemmer understreker at arbeidsmarkedstiltak derfor er et viktig virkemiddel for å øke arbeidsstyrken på tvers av konjunktorene. Disse medlemmer er glade for at regjeringen Støre i statsbudsjettet for 2025 skriver at den i mindre grad enn tidligere vil endre bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak ved konjunktorendringer.

Disse medlemmer viser til at ungdom i nedgangstider rammes hardere enn andre grupper. De har mindre arbeidserfaring, ansiennitet og løsere tilknytning til arbeidsmarkedet. Disse medlemmer fremhever derfor viktigheten av regjeringen Solbergs ungdomsinnsats. Den har bidratt til at unge raskere får hjelp fra Nav til å komme i arbeid eller utdanning ved at alle unge under 30 år følges opp personlig etter åtte uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Som en del av satsingen prioriterte man blant annet kompetansegivende tiltak for unge, tilskudd til tusenvis av sommerjobber for utsatte unge og igangsetting av IPS-ung for unge med psykiske helseproblemer.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre har bygget videre på regjeringen Solbergs ungdomsinnsats og lansert sin videreføring under fanen «ungdomsgaranti». Disse medlemmer støtter satsingen, som er rettet mot unge mellom 16 og 30 år som har behov for hjelp fra Nav for å komme i arbeid. Samtidig er disse medlemmer bekymret for hvilket tilbud som venter denne gruppen etter fylte 30 år, samt for de mellom 30 og 35 år som står utenfor arbeidslivet.

Disse medlemmer støtter en videre satsing på unge som henvender seg til Nav, men fremhever viktigheten av å etablere en statlig arbeidsrettet inntekts-sikringsordning for unge som faller utenfor jobb og skole. Disse medlemmer viser videre til Høyres merknader om samme tema under kap. 605 og 3605 Arbeids- og velferdsetaten.

Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av at det satses tilstrekkelig på arbeidsmarkedstiltak, slik at flest mulig gis en sjanse til å komme i jobb. Disse medlemmer mener at det er viktig å legge til rette for at innvandrere raskt blir integrert i det norske samfunnet. Disse medlemmer mener at flere skal delta aktivt i samfunns- og arbeidslivet. Det å være i jobb eller utdanning har en egenverdi for den enkelte. Det er også nødvendig for vårt velferdssamfunn at de som kan jobbe, jobber.

Post 76 Tiltak for arbeidssøkere, kan overføres

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 634 post 76 settes av midler til å opprette 1 000 nye tiltaksplasser for å hjelpe folk i arbeid som lønnstilskudd, IPS, AFT og så videre, og øke tiltakspenger for ledige med 15 000 kroner fra 1. mai 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 634 post 76 med 249,9 mill. kroner.

Post 77 Varig tilrettelagt arbeid, kan overføres

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 634 post 77 ble foreslått økt med 53,9 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til regjeringens Solbergs satsing med å inkludere flere i arbeidslivet, og at man i den anledning økte antall varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) med om lag 3 000, som Høyre i fortsettelsen har fulgt opp i sine alternative budsjetter, herunder med 1 000 plasser i 2023.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, hvor det, som en del av Høyres jobbpakke, foreslås 500 nye VTA-plasser. Økningen er ment som et tillegg til plassene regjeringen Støre har forpliktet seg til i opptrappingsplanene.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Støres egen kartlegging, som svar på dette partiets og flertallets anmodningsvedtak i Stortinget, stadfester et behov på mellom 900 og 1 900 nye VTA-plasser årlig. Disse medlemmer ser det som positivt at regjeringen Støre, jf. Prop. 1 S (2023–2024), omsider kom med en forpliktende opptrappingsplan for å øke antall plasser som oppfølging av oppmodningsvedtak 605 av 18. april 2023. Den fireårig opptrappingsplan for VTA (2024–2027) tar sikte på en økning på 2 000 plasser innen utgangen av 2027. Disse medlemmer mener at satsingen burde vært sterkere, for å sikre flere en deltakelse i arbeidslivet. Alle har noe å bidra med, og det er politikernes ansvar å legge forholdene til rette. Disse medlemmer viser videre til Høyres merknader om samme tema under kap. 605 og 3605 Arbeids- og velferdsetaten.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det er behov for opprettelse av langt flere VTA-plasser enn hva regjeringen foreslår for 2025. Disse medlemmer mener at dette er viktig for å sikre at flere kan delta i arbeidslivet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), der det foreslås å opprette ytterligere 500 VTA-plasser ut over regjeringens forslag. Totalt foreslås det å øke kap. 634 post 77 med 50,9 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 634 post 77 settes av midler til å opprette 500 nye varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA). Totalt foreslås det å øke kap. 634 post 77 med 73,5 mill. kroner.

2.12.2 KAP. 635 OG 3635 VENDELØNN

Det foreslås bevilget 0,1 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 1,4 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Likeledes foreslås det 0,1 mill. kroner under kap. 3635 for 2025, jf. Prop 1 S (2024–2025), mot 1,4 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.13 Programkategori 09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet

2.13.1 KAP. 640 OG 3640 ARBEIDSTILSYNET

Det foreslås bevilget 920,780 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 878,310 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Likeledes foreslås det 91,194 mill. kroner under kap. 3640 for 2024, jf. Prop 1 S (2024–2025), mot 89,196 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Rødt, slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at et seriøst arbeidsliv er en forutsetning for lønnsomme bedrifter, trygge jobber og finansieringen av vår felles velferd. Arbeidskriminalitet bryter ned grunnmuren i velferdssamfunnet, svekker konkurransekraften blant seriøse norske virksomheter og undergraver rettighetene til arbeidstakerne.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre i Hurdalsplattformen har vist til behovet for en

storrengjøring i arbeidslivet. Disse medlemmer vil i denne sammenheng understreke at de fleste bedriftene i landet er seriøse og gjør en samvittighetsfull jobb for å skape verdier. Hovedregelen i norsk arbeidsliv er faste, hele stillinger, og disse medlemmer vil jobbe for at det også skal gjelde i fortsettelsen.

Disse medlemmer merker seg samtidig at regjeringen Støres såkalte storrengjøring er svært lite målrettet og får store negative konsekvenser. Eksempelvis har regjeringen Støres innstramminger i innleieregverket allerede før til at hundrevis, om ikke tusenvis, av fast ansatte har mistet jobben i innleieselskapene. Konsekvensene kan på lang sikt bli mer midlertidighet, permitteringer og oppsigelser. Disse medlemmer mener at man i stedet for å stramme inn for hele det seriøse arbeidslivet heller bør slå ned på de som faktisk er useriøse. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, hvor det foreslås å styrke Arbeidstilsynet.

Disse medlemmer understreker at den beste forebyggingen mot useriøse virksomheter er ansatte som kjenner sine rettigheter. Disse medlemmer vil i den anledning vise til den viktige jobben som gjøres av Servicesentrene for utenlandske arbeidstakere (SUA), hvor Arbeidstilsynet, Skatteetaten, politiet og Utlendingsdirektoratet samarbeider om å gi informasjon og veiledning til utenlandske arbeidstakere og deres arbeidsgivere. Disse medlemmer vil særlig trekke frem Arbeidstilsynets samarbeid med myndighetene i Bulgaria, Romania, Estland og Litauen og gjennomføringen av kommunikasjonskampanjen «Know Your Rights», finansiert av EØS-midlene. Det er bra at innholdet videreføres som et fast element i Arbeidstilsynets informasjonsvirksomhet og gjøres tilgjengelig på arbeidstakernes eget morsmål.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 640 post 1 ble foreslått økt med 2,5 mill. kroner til økt innsats mot arbeidslivskriminalitet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i 2021 innførte flere regelverksendringer for å styrke innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Disse endringene medfører at Arbeidstilsynet blant annet har fått myndighet til å føre tilsyn med at arbeidsgiver utbetaler lønn via bank. Arbeidstilsynet fikk også myndighet til å forhåndsgodkjenne og gjennomføre etterfølgende tilsyn med virksomheter som tilbyr tjenester i forbindelse med vedlikehold og reparasjon av motorvogn. Disse medlemmer peker på at dette er viktige regelverksendringer som skal bidra til å sikre lønnsutbetalinger i alle bransjer, samt styrke seriositeten i bilbransjen. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Sol-

berg også klargjorde den nye godkjenningsordningen for virksomheter som tilbyr tjenester innen bilpleie, hjulskift og hjullagring.

Disse medlemmer viser til at Arbeidstilsynet også forvalter andre godkjenningsordninger og registre som bidrar til økt seriositet, blant annet godkjenning av renholdsvirksomheter og registrering av bemanningsforetak. Regjeringen Solberg foreslo i 2017 viktige innstramminger i godkjenningsordningen for renholdsbransjen for å styrke seriositeten i denne bransjen. Disse medlemmer fremhever viktigheten av regelverkseendringene fra 2021, som gir Arbeidstilsynet utvidet myndighet til å gi pålegg om utbetaling av forskriftsfestet minstelønn på områder som er omfattet av en allmenngjort tariffavtale.

Disse medlemmer viser til at kampen mot arbeidslivskriminalitet var en viktig prioritering for regjeringen Solberg, og det vises til at det siden 2013 er opprettet hele åtte arbeidslivskriminalitetssentre. Disse medlemmer understreker viktigheten av at Arbeidstilsynet har et tett samarbeid med de andre etatene i akripsenterne, herunder Skatteetaten, politiet og Nav.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 53 L (2022–2023), jf. Prop. 133 L (2022–2023) Endringer i arbeidsmiljøloven (styrking av retten til heltid), der arbeidsgiver skal drøfte spørsmålet om deltidsansettelse med tillitsvalgte, og merker seg at Arbeidstilsynet fikk oppgaven med å håndheve at dokumentasjons- og drøftingsplikten etterleves. Disse medlemmer registrerer at det kan beslaglegge kapasitet som tilsynet heller burde bruke på å avdekke alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven og arbeidslivsrelaterte bestemmelser i straffeloven.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Støres innleieinnstramminger var dårlig utredet og allerede har fått store konsekvenser for næringslivet og arbeidsplasser i hele landet. Det har allerede ført til at hundrevis, om ikke tusenvis, av faste ansatte i bemanningsbransjen har mistet jobben og samtidig som innstrammningene tar ressurser vekk fra Arbeidstilsynet som heller bør innrettes mot alvorlig arbeidslivskriminalitet. Disse medlemmer mener innstrammningene på innleie hovedsakelig rammer seriøse bedrifter, og mener ressursene heller bør brukes på å gå etter de useriøse fremfor lovendringer som rammer alle.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre på budsjettspørsmål 6 fra finanskomiteen/Høyres fraksjon 8. oktober 2024 svarer at med utgangspunkt i budsjettet for 2024 bruker Arbeidstilsynet om lag 3 pst. av driftsbudsjettet på oppfølging av nytt innleieregverk, noe som tilsvarer 10,5 mill. kroner. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås å omprioritere 10,5 mill. kroner fra oppfølging av innleieregverket til å heller gjennomføre flere kontroller av dagens regler og slå hardere ned på

kriminelle aktører. Høyre foreslår i tillegg en ytterligere bevilgning på 13 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 640 post 1 settes av midler til å opprette 40 nye stillinger i Arbeidstilsynet som skal arbeide med tilsyn av innleie og arbeidslivskriminalitet. Totalt foreslås det å øke kap. 640 post 1 med 46,4 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 640 post 21 settes av midler til å øke tilskuddet til Fair Play Bygg Norge. Totalt foreslås det å øke kap. 640 post 21 med 3 mill. kroner.

Post 85 Tvangsmulkt

Komiteens medlemmer fra Høyre understreker betydningen av å slå hardere ned på kriminelle aktører som begår grove brudd på arbeidslivets regler. Disse medlemmer understreker derfor at Arbeidstilsynet ved grove brudd – innenfor proporsjonalitetens grenser – må benytte handlingsrommet til å ilegge større tvangsmulkt.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 3640 post 85 ble foreslått økt med 1,435 mill. kroner grunnet forslag om en 20 pst. økning av tvangsmulkt.

Post 86 Overtredelsesgebyr

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 3640 post 86 ble foreslått økt med 5,89 mill. kroner grunnet forslag om en 20 pst. økning av overtredelsesgebyr.

Disse medlemmer peker på at store aktører med solid økonomi kan oppnå store besparelser og gevinster som følge av alvorlige brudd på reglene. Det man sparer på manglende lønnsutbetaling til ansatte, overtredelse av stansingsvedtak eller andre brudd, kan i flere tilfeller overgå det maksimale gebyret.

Disse medlemmer erkjenner at Arbeidstilsynets verktøykasse, herunder overtredelsesgebyret, i slike tilfeller mister sin effektive og preventive virkning. Disse medlemmer erkjenner derfor at det utvilsomt har vært behov for en betydelig heving av det øvre taket for Arbeidstilsynets overtredelsesgebyr.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 51 S (2022–2023), jf. Representantforslag 278 S (2021–2022), der vedtak 61 lød:

«Stortinget ber regjeringen betydelig heve den øvre grensen for illeggelse av overtredelsesgebyr samt sørge for at arbeidslivskriminalitet av grov karakter skal rutinemessig politianmeldes.»

Disse medlemmer ser det som positivt at regjeringen Støre har fulgt opp vedtaket, på tross av at regjeringspartiene stemte mot da forslaget var til behandling. Disse medlemmer understreker betydningen av å slå hardere ned på kriminelle aktører som begår grove brudd på arbeidslivets regler.

2.13.2 KAP. 643 STATENS

ARBEIDSMILJØINSTITUTT

Det foreslås bevilget 180,040 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 173,450 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til rettebrev fra statsråden 4. november 2024, som påpeker at det foreligger en misvisende formulering under omtale av kap. 643 post 50 side 179 i Prop. 1 S (2024–2025) Statsbudsjettet 2025 (kapitler fordelt til arbeids- og sosialkomiteen). I proposisjonen står det at bevilgningen er endret som følge av blant annet gevinstrealiseringer. Dette er en feil, da det ikke foreligger gevinstrealiseringer på denne posten. Korrekt omtale av bevilgningsendringen skulle ha vært: «Løyvinga er endra som følge av justering for lønns- og prisvekst for nettbudsjetterte verksemder».

Komiteen viser ellers til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.13.3 KAP. 646 PIONERDYKKERE I NORDSJØEN

Det foreslås bevilget 1,250 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 1,325 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.13.4 KAP. 648 ARBEIDSRETEN, RIKSMEKLEREN MV.

Det foreslås bevilget 30,2 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 29,445 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen påpeker at Arbeidsretten er en viktig spesialdomstol som behandler tvister innenfor arbeidstvistloven og tjenestetvistloven, samt rettstvister rundt forståelse, gyldighet og eksistens av tariffavtaler.

Komiteen viser til at Riksmekleren skal bidra til å bevare arbeidsfreden ved å bistå partene i arbeidslivet gjennom mekling og finne minnelige løsninger i in-

teressetvister. Riksmekleren har et viktig samfunnsopdrag i norsk arbeidsliv. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.14 Programkategori 09.60 Kontantytelser

2.14.1 KAP. 660 KRIGSPENSJON

Det foreslås bevilget 84 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 100 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen påpeker at krigspensjon er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnettet for personer som har mén eller redusert arbeidsevne som følge av skade eller påkjenninger under krigsdeltakelse, motstandsvirksomhet, politisk fangenskap eller sjøtjeneste under andre verdenskrig.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Innst. 246 S (2023–2024), jf. Representantforslag 72 S (2023–2024), der det ble enighet om at regjeringen Støre skulle sørge for at krigsseilere som mottar krigspensjon, og som under andre verdenskrig ble pålagt av den norske stat aktivitet som medførte direkte fare for eget liv og helse, sikres nødvendig bistand for å sikre en verdig alderdom uavhengig av om de i dag er norske statsborgere bosatt i Norge eller har utvandret til andre land. Disse medlemmer er glade for at ordningen er på plass, slik at de ytterst få gjenlevende krigsseilerne dette gjelder, får utbytte av ordningen.

2.14.2 KAP. 664 PENSJONSORDNINGEN FOR ARBEIDSTAKERE TIL SJØS

Det foreslås bevilget 18,4 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 21 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.14.3 KAP. 665 PENSJONSTRYGDEN FOR FISKERE

Det foreslås bevilget 4,4 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 4,5 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.14.4 KAP. 666 AVTALEFESTET PENSJON (AFP)

Det foreslås bevilget 4 340 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 3 990 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg opprettholdt støtten til avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor og bisto partene med ressurser i deres prosess med utredning av ny AFP-ordning.

Disse medlemmer fremhever viktigheten av at ordningen må være økonomisk bærekraftig over tid, og at AFP er en kollektiv avtale mellom partene. Videre mener disse medlemmer derfor at partene må være med i finansieringen av eventuelle endringer.

2.14.5 KAP. 667 SUPPLERENDE STØNAD TIL PERSONER OVER 67 ÅR

Det foreslås bevilget 680 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 576 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

Post 70 Tilskudd til personer over 67 år med kort botid, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), der supplerende stønad foreslås avviklet. Totalt foreslås det å redusere kap. 667 post 70 med 420 mill. kroner.

2.15 Programkategori 29.20 Enslige forsørgere

2.15.1 KAP. 2620 STØNAD TIL ENSLIG MOR ELLER FAR

Det foreslås bevilget 1 750 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 1 685 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

Post 70 Overgangsstonad, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2620 post 70 settes av midler til å øke overgangsstonad med 15 000 kroner fra 1. mai 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 2620 post 70 med 58 mill. kroner.

2.16 Programkategori 29.50 Inntekts-sikring ved sykdom og uførhet

2.16.1 KAP. 2650 SYKEPENGES

Det foreslås bevilget 71 297,5 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 62 237,5 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen understreker at sykepengeordningen er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnettet som gir kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt for yrkesaktive som er arbeidsuføre på grunn av sykdom eller skade. Komiteen mener det er avgjørende at sykepengeordningen er godt tilpasset et moderne arbeidsliv og ulike sykdoms- og skadetilstander.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at utgiftene til helserelaterte ytelser øker med over 20 mrd. kroner i regjeringen Støres forslag til statsbudsjett. Det er mer enn økningen til forsvarsbudsjettet på 19 mrd. kroner.

Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver:

«Frå 2003 til 2010 låg andelen mottakarar av helse-relaterte ytingar¹⁴ forholdsvis stabilt på rundt 18 pst., jf. figur 3.17. Andelen minka så fram til 2019, men har auka betydeleg dei siste fire åra. I 2023 var andelen 18,3 pst. I antal var det ved utgangen av 2023 drygt 640 000 personar som fekk helserelaterte ytingar. Det er rundt 108 000 fleire enn 20 år tidlegare.»

Og vidare at:

«For ungdom i gråsona mellom arbeidsløyse og helseproblem som får innvilga arbeidsavklaringspengar i staden for dagpengar eller økonomisk sosialhjelp, er det påvist større risiko for overgang til varig uføretrygd. Nedgangskonjunkturar kan derfor gi uheldige langtids-effektar.»

Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver at det har vært en realvekst i utgiftene til folketrygden hvert år siden 2017. Videre skriver regjeringen Støre at:

«Utgiftsveksten i desse rettsbaserte ordningane har avgrensa handlingsrommet i budsjettpolitikken i bety-

deleg grad, og dette er forventa å gjelde også i dei kommande åra ved ei vidareføring av dagens regelverk.»

Disse medlemmer mener dette er en urovek-kende utvikling i utgiftene til de helserelaterte ytelsene. Disse medlemmer fremhever viktigheten av at dette følges tett opp av regjeringen Støre.

Disse medlemmer viser til at også eventuelle sykepenger på grunnlag av dagpenger gir opptjening til ferietillegg. Disse medlemmer støtter ikke et ferietillegg på dagpenger, fordi utbetalingen kommer året etter opptjening, da dette er et tidspunkt da de fleste allerede er tilbake i jobb.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås å gå tilbake til ordningen slik den var under regjeringen Solberg, og heller prioritere mer ressurser til tiltak for å få folk ut i jobb.

Disse medlemmer understreker at den tidligere ordningen er mer målrettet og bedre, der langtidsledige som har mottatt dagpenger i mer enn 52 uker, kunne ta ferie med dagpenger i inntil fire uker. De langtidsledige beholdt da dagpengene i ferien. I ferieperioden var mottakerne midlertidig fritatt fra kravet om å være aktive jobbsøkere og å være tilgjengelig for ethvert jobbtilbud. Disse medlemmer mener at dette balanse- rer hensynet mellom å få arbeidstakere raskt i jobb og å ha mulighet til ferie. Disse medlemmer mener det er viktigere å prioritere tiltak for å få flere ut i jobb, og viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås en ny arbeidsrettet ytelse for unge som ikke er helserelatert, en ny avkortingsmodell for uføretrygd, 500 nye varig tilrettelagte arbeidsplasser og 500 nye plasser i Jobbsjansen.

Post 70 Sykepenger for arbeidstakere m.v., *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2650 post 70 settes av midler til å gi ansatte i VTA-bedrifter rett på sykepenger. Totalt foreslås det å øke kap. 2650 post 70 med 9,4 mill. kroner.

Post 75 Feriepenger av sykepenger, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 2650 post 75 ble foreslått redusert med 59 mill. kroner.

2.16.2 KAP. 2651 ARBEIDSAVKLARINGSPENGER

Det foreslås bevilget 50 789 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 44 843,2 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteen flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Rødt, slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at utgiftene til helserelaterte ytelser øker med over 20 mrd. kroner i regjeringen Støres forslag til statsbudsjett. Det er mer enn økningen til forsvarsbudsjettet på 19 mrd. kroner.

Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver:

«Frå 2003 til 2010 låg andelen mottakarar av helserelaterte ytingar¹⁴ forholdsvis stabilt på rundt 18 pst., jf. figur 3.17. Andelen minka så fram til 2019, men har auka betydeleg dei siste fire åra. I 2023 var andelen 18,3 pst. I antal var det ved utgangen av 2023 drygt 640 000 personar som fekk helserelaterte ytingar. Det er rundt 108 000 fleire enn 20 år tidlegare.»

Og videre at:

«For ungdom i gråsona mellom arbeidsløyse og hel-seproblemm som får innvilga arbeidsavklaringspengar i staden for dagpenger eller økonomisk sosialhjelp, er det påvist større risiko for overgang til varig uføretrygd. Nedgangskonjunkturar kan derfor gi uheldige langtids-effektar.»

Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver at det har vært en realvekst i utgiftene til folketrygden hvert år siden 2017. Videre skriver regjeringen Støre:

«Utgiftsveksten i desse rettsbaserte ordningane har avgrensa handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydeleg grad, og dette er forventa å gjelde også i dei kommande åra ved ei vidareføring av dagens regelverk.»

Disse medlemmer mener dette er en urovek-kende utvikling i utgiftene til de helserelaterte ytelsene. Disse medlemmer fremhever viktigheten av at dette følges tett opp av regjeringen Støre.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der karenperioden i AAP-ordningen foreslås gjeninnført. Disse medlemmer viser til at AAP, på lik linje med dagpenger og sykepenger, er ment å være en midlertidig ytelse.

Disse medlemmer viser til at det i 2018 ble gjort en rekke innstramminger i ordningen, blant annet der sykdomskravet ble tydeliggjort slik at det ikke skulle være tvil om at AAP er en helserelatert ytelse, det ble stilt strengere krav til mobilitet, slik at mottakeren må være villig til å søke arbeid også utenfor hjemstedet, maksimal stønadperiode ble redusert fra fire til tre år og vilkårene for forlengelse ble skjerpet samtidig som at maksimal forlengelse ble begrenset til to år.

Disse medlemmer peker på at det også ble vedtatt at Nav skal følge brukerne tettere enn tidligere og det ble tatt inn i lovteksten at brukerne skal innkalles til møte med Nav hver gang en medisinsk behandling eller et arbeidsrettet tiltak er gjennomført. Overgangen tilbake til arbeid ble også gjort enklere ved at brukeren kan arbeide inntil 80 pst. i tolv måneder uten å miste retten til AAP mot tidligere seks måneder. Perioden som brukeren kan motta AAP mens han eller hun søker arbeid, ble også utvidet fra tre til seks måneder.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 390 L (2016–2017), jf. Prop. 74 L (2016–2017) Endringer i folketrygdloven mv. (arbeidsavklaringspenger og tilleggsstønader til arbeidsrettede tiltak mv.), der både Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti stemte imot en rekke AAP-endringer fremmet av regjeringen Solberg. Det er kun karensåret som er reversert, mens de andre endringene partiene var imot, forblir.

Disse medlemmer mener det er viktig at AAP-ordningen ikke blir en ordning der mennesker blir gående og vente på avklaring på ubestemt tid. Tidligere ble mennesker stående fast i årevis uten å komme videre, og disse medlemmer merker seg at denne tendensen er på vei tilbake.

Disse medlemmer merker seg at mange av dem som når makstid på AAP, får fortsette på ytelsen som følge av regelverksendringene i juli 2022, blant annet fjerning av karensperioden. Disse medlemmer er bekymret for at mange blir gående på denne ytelsen i uforholdsmessig lang tid.

Disse medlemmer understreker viktigheten av at AAP-mottakere blir godt og tett fulgt opp av Nav. Dette var bakgrunnen for at det i 2018 ble presisert i loven at Nav skulle følge brukerne tettere enn tidligere. Disse medlemmer mener karensåret skal fungere som et incentiv for Nav til å avklare folk raskere.

Post 70 Arbeidsavklaringspenger, overslagsbevilgning

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 2651 post 70 blir foreslått redusert med 156 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2651 post 70 settes av midler til å øke minstesatsene i arbeidsavklaringspenger med 15 000 kroner fra 1. mai 2025 og reversere kuttet for unge mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) for personer over 22 år fra 1. mai 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 2651 post 70 med 959,667 mill. kroner.

2.16.3 KAP. 2655 UFORHET

Det foreslås bevilget 132 715,5 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 126 105 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Komiteen flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Rødt, slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at utgiftene til helserelaterte ytelser øker med over 20 mrd. kroner i regjeringen Støres forslag til statsbudsjett. Det er mer enn økningen til forsvarsbudsjettet på 19 mrd. kroner.

Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver:

«Frå 2003 til 2010 lå andelen mottakarar av helserelaterte ytingar¹⁴ forholdsvis stabilt på rundt 18 pst., jf. figur 3.17. Andelen minka så fram til 2019, men har auka betydeleg dei siste fire åra. I 2023 var andelen 18,3 pst. I antal var det ved utgangen av 2023 drygt 640 000 personar som fekk helserelaterte ytingar. Det er rundt 108 000 fleire enn 20 år tidlegare.»

Og videre at:

«For ungdom i gråsona mellom arbeidsløys og helseproblem som får innvilga arbeidsavklaringspengar i staden for dagpengar eller økonomisk sosialhjelp, er det påvist større risiko for overgang til varig uføretrygd. Nedgangskonjunkturar kan derfor gi uheldige langtids-effektar.»

Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre i Prop. 1 S (2024–2025) skriver at det har vært en realvekst i utgiftene til folketryden hvert år siden 2017. Videre skriver regjeringen Støre at:

«Utgiftsveksten i desse rettsbaserte ordningane har avgrensa handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydeleg grad, og dette er forventa å gjelde også i dei kommande åra ved ei vidareføring av dagens regelverk.»

Disse medlemmer mener dette er en urovekkende utvikling i utgiftene til de helserelaterte ytelsene. Disse medlemmer fremhever viktigheten av at dette følges tett opp av regjeringen Støre.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg våren 2021 la frem Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv. Meldingen peker på viktige fare-signaler som kan føre til økt utenforskap, og foreslo omfattende tiltak på seks områder der det etter regjeringen Solbergs syn var viktig å videreutvikle og styrke innsatsen.

Disse medlemmer peker på at det er ulike grunner til at noen faller utenfor arbeidslivet og til slutt hav-

ner på uføretrygd. En grunn er at takket være den medisinske utviklingen overlever flere av de som er født uføre, og de lever lenger. En annen grunn er at flere blir raske avklart enn tidligere siden arbeidsavklaringsperioden er kortet ned fra fire til tre år. En særlig utfordring som krever innsats på ulike områder, er unge uføre under 30 år som ikke finner seg til rette i arbeidslivet eller mestrer skolegangen.

Disse medlemmer viser til at Meld. St. 32 (2020–2021) peker på viktige løsninger, som for eksempel tidlig innsats overfor barn og unge. Det er avgjørende å fange opp begynnende utenforskap så tidlig som mulig. Meldingen peker også på at politikken mot utenforskap må være bred: tiltak på områder som skole og oppvekst, helse og omsorg er like viktig som konkrete tiltak knyttet til arbeids- og velferdsforvaltningen. Disse medlemmer fremhever viktigheten av å ha en aktiv politikk for å stimulere til verdiskapning og flere arbeidsplasser. Dette er også avgjørende for å inkludere flere i arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg startet det forberedende arbeidet med å vurdere et forsøk med arbeidsorientert uføretrygd med trygdejustert lønn. Dette ble lansert som et eget tiltak i Meld. St. 32 (2020–2021) Ingen utenfor – En helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnsliv, som ble lagt frem våren 2021. Disse medlemmer var positive til at regjeringen Støre videreførte arbeidet med et avgrenset forsøk med arbeidsorientert uføretrygd for nye unge uføre. Bakgrunnen for satsingen var at andelen uføretrygdde i befolkningen har økt over tid, og at utviklingen er særlig bekymringsfull blant unge.

Disse medlemmer er derfor svært kritiske til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i budsjettforliket for 2024 kom til enighet om å kutte bevilgningen til arbeidsorientert uføretrygd.

Disse medlemmer peker på at det viktigste for å forhindre ungt utenforskap er å bidra til at unge mennesker, også de med helseutfordringer, kommer i ordinært arbeid.

Post 70 Uføretrygd, overslagsbevilgning

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås en ny avkortingsmodell for uføretrygd, hvor fribeløpet på 0,4 G beholdes og det samtidig innføres halvert avkortning opp til 1,2 G. På denne måten kan uføre som jobber, beholde mer av egen inntekt. Disse medlemmer mener samtidig det er viktig å holde fast ved arbeidslinjen og vil sikre at det alltid lønner seg å jobbe.

Disse medlemmer peker på at Høyres mål med den foreslåtte modellen er å motivere flere til å prøve seg mer i arbeidslivet. Da er det viktig å fjerne tersklene til å jobbe mer enn dagens fribeløp. Disse medlemmer fremhever viktigheten ved at den uføre skal kunne

tilpasse seg sin egen arbeidsevne og ikke terskler i systemet.

Disse medlemmer viser videre til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2025 foreslår at summen av uføretrygd og barnetillegg ikke skal utgjøre mer enn 95 pst. av tidligere inntekt. Dette var en endring regjeringen Solberg innførte fra 2016, som ble fjernet av regjeringen Støre og Sosialistisk Venstreparti i forbindelse med budsjettforliket av Innst. 15 S (2021–2022), jf. Prop. 1 S (2021–2022).

Disse medlemmer viser til at det er viktig å sørge for en anstendig inntekt for uføretrygdde, men samtidig bør ikke tilleggene utgjøre så mye at de som er syke eller har vært syke, går ned i inntekt dersom de kan og vil gå ut i jobb. Det skal alltid lønne seg å jobbe.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 2655 post 70 ble foreslått redusert med 67 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2655 post 70 settes av midler til å øke minstesatsene i uføretrygd med 15 000 kroner fra 1. mai 2025 og øke fribeløpet for uføre til 1 G fra 1. januar 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 2655 post 70 med 2 366 mill. kroner.

2.17 Programkategori 29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv.

2.17.1 KAP. 2661 GRUNN- OG HJELPESTØNAD, HJELPEMIDLER MV.

Det foreslås bevilget 14 992,705 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 13 104,950 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

Post 70 Grunnstønad, overslagsbevilgning

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at 2 pst. av befolkningen har hatt eller kommer til å ha flekkvis hårtap i løpet av sitt liv. 0,1–0,2 pst. har alopecia areata akkurat nå, og det rammer personer i alle aldre og begge kjønn. Hårerstatning i form av parykk og lignende er derfor et svært viktig hjelpemiddel som gjør at denne gruppen kan fungere normalt på skole og i arbeidslivet. Disse medlemmer viser til at personer under 30 år får fullt ut dekket nødvendige utgifter til inntil to individuelt tillagede parykker eller inntil seks syntetiske parykker per kalenderår. Det er bare personer under 30 år som kan få dekket alle utgifter til hårer-

statning. Stønaden til de over 30 år er i dag på 6 265 kroner. Kostnaden for hårerstatning vil for de fleste være på over 25 000 kroner i året. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at stønadsnivået til personer over 30 år med diagnosen alopecia areata bør økes.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 2661 post 70 ble foreslått økt med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2661 post 70 settes av midler til å øke Grunnstønad i tråd med prisveksten, gi personer over 30 år som har mistet håret på grunn av sykdom, 1 000 kroner i økt støtte til parykk og styrke brillestøtteordningen til å dekke reparasjoner, flere briller i året og økte satser til barn med behov for flerstyrkeglass og prismes. Totalt foreslås det å øke kap. 2661 post 70 med 97 mill. kroner.

Post 71 Hjelpestønad, overslagsbevilgning

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2661 post 71 settes av midler til å øke Hjelpestønad i tråd med prisveksten. Totalt foreslås det å øke kap. 2661 post 71 med 78 mill. kroner.

Post 74 Tilskudd til biler

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2661 post 74 settes av midler til å øke tilskudd til biler i tråd med prisveksten. Totalt foreslås det å øke kap. 2661 post 74 med 0,3 mill. kroner.

Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2661 post 75 settes av midler til å øke stønad til hjelpemidler til bedring av funksjonsevnen i tråd med prisveksten. Totalt foreslås det å øke kap. 2661 post 75 med 10,9 mill. kroner.

Post 77 Ortopediske hjelpemidler

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2661 post 77 settes av midler til å øke stønad til ortopediske hjelpemidler i tråd med prisveksten. Totalt foreslås det å øke kap. 2661 post 77 med 15,2 mill. kroner.

Post 78 Høreapparat

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2661 post 78 settes av midler til å øke stønad til høreapparater i tråd med prisveksten. To-

talt foreslås det å øke kap. 2661 post 78 med 27,1 mill. kroner.

Post 79 Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2661 post 79 settes av midler til å doble aktivitetshjelpemiddelordningen slik at alle med funksjonsnedsettelse kan delta i fysisk aktivitet. Totalt foreslås det å øke kap. 2661 post 79 med 62,225 mill. kroner.

2.18 Programkategori 29.70 Alderdom

2.18.1 KAP. 2670 ALDERDOM

Det foreslås bevilget 335 593 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 316 740 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Innst. 233 S (2023–2024), jf. Meld. St. 6 (2023–2024), og pensjonsavtalen mellom regjeringspartiene og partiene Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne av 29. februar 2024. I avtalen står det at:

«Minsteytelsene i pensjonssystemet skal reguleres i tråd med forslaget i Meld. St. 6 (2023–2024) – Et forbedret pensjonssystem med en styrket sosial profil. Forslaget innebærer at minstesatsene G-reguleres. Alle løpende pensjoner reguleres med snitt av lønns- og prisvekst. G-regulering av minstesatsene sikrer at minsteytelsene følger velstandsveksten i samfunnet. Regulering med snitt av lønns- og prisvekst etter uttak, sikrer at de som mottar minsteytelsene i likhet med andre pensjonister, får økt kjøpekraft når lønnsinntektene får det.»

Disse medlemmer merker seg at regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti har kommet til en enighet om å øke minstepensjonen for enslige med 6 000 kroner fra 1. mai 2025. Disse medlemmer peker på at en vesentlig økning i minstepensjonen kan føre til at forskjellen mellom de som har jobbet, og de som ikke har jobbet, blir for liten, og det vil gjøre flere arbeidstakere til minstepensjonister. Disse medlemmer er bekymret for at det kan svekke tilliten til pensjonssystemet.

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2670 post 70 settes av midler til å fryse levealdersjusteringen for pensjonister i 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 2670 post 70 med 502 mill. kroner.

Post 71 Tilleggspensjon, overslagsbevilgning

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2670 post 71 settes av midler til å reversere kuttet i gjenlevendetillegget i alderspensjon i 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 2670 post 71 med 107 mill. kroner.

Post 73 Særtilllegg, pensjonstillegg mv., overslagsbevilgning

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at det i budsjettforliket er foreslått å øke minstepensjonen for enslige med 6 000 kroner fra 1. mai 2025. Flertallet foreslår derfor at kap. 2670 post 73 økes med 285 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er uholdbart at norsk minstepensjon er langt lavere enn EUs fattigdomsgrense. Disse medlemmer legger til grunn at alderspensjon skal gi en inntekt til å kunne leve av. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2670 post 73 foreslås enn opptrapping ved å øke minstepensjonsnivå for alle med 15 000 kroner med virkning fra 1. mai 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 2670 post 73 med 1 097 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2670 post 73 settes av midler til å reversere kuttet i gjenlevendetillegget i alderspensjon i 2025 og øke minstepensjonen med 15 000 kroner fra 1. mai 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 2670 post 73 med 1 138 mill. kroner.

**2.19 Programkategori 29.80 Forsørger-
tap mv.****2.19.1 KAP. 2680 ETTERLATTE**

Det foreslås bevilget 3 392,7 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 3 328,6 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.19.2 KAP. 2686 STØNAD VED GRAVFERD

Det foreslås bevilget 325 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 315 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

**2.20 Programkategori 29.90 Diverse
inntekter****2.20.1 KAP. 5701 DIVERSE INNTEKTER**

Det foreslås bevilget 2 397,569 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 2 297,334 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.21 Programkategori 33.30 Arbeidsliv**2.21.1 KAP. 2541 DAGPENGES**

Det foreslås bevilget 14 315 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 12 818 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen understreker at dagpengeordningen er en viktig del av det sosiale sikkerhetsnettet og et arbeidsmarkedspolitisk virkemiddel for å bidra til økt overgang til arbeid.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at gjeninnføring av ferietillegg på dagpenger er et lite målrettet grep. Utbetalingen kommer året etter opptjening, på et tidspunkt da de fleste allerede er tilbake i jobb. Derfor mener disse medlemmer at det er lite treffsikker bruk av fellesskapets midler. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, der det foreslås å gå tilbake til ordningen slik den var under regjeringen Solberg, og heller prioritere mer ressurser til tiltak for å få folk ut i jobb.

Disse medlemmer understreker at den tidligere ordning er mer målrettet og bedre, der langtidsledige som har mottatt dagpenger i mer enn 52 uker, kunne ta ferie med dagpenger i inntil fire uker. De langtidsledige beholdt da dagpengene i ferien. I ferieperioden var motakerne midlertidig fritatt fra kravet om å være aktive jobbsøkere og å være tilgjengelig for ethvert jobbtilbud. Disse medlemmer mener at dette balanserer hensynet mellom å få arbeidstakere raskt ut i jobb og å ha mulighet til ferie.

Disse medlemmer mener man må prioritere tiltak som får folk ut i jobb, fremfor ekstra utbetalinger til folk som allerede har kommet tilbake i jobb. Dersom det først skal brukes nærmere en milliard kroner på sosiale tiltak, mener disse medlemmer at det ikke er riktig prioritering å bruke dette på at arbeidsføre, friske mennesker skal få ferie fra å søke jobb mens de er arbeidsledige, eller til feriepenges etter at de har kommet i ny jobb.

Disse medlemmer mener det er viktigere å bruke pengene på å få folk tilbake i arbeid, og at langtidsledige som får dagpenger, kan ta ferie uten å bli trukket i dagpenger. Velferdssystemet må prioritere de som trenger det mest. Disse medlemmer støtter på denne bakgrunn ikke at det gis ferietillegg på dagpenger, og viser for øvrig til Høyres alternative statsbudsjett for 2025.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2025 foreslår å avvikle lang opptjeningsperiode for dagpenger, slik at bare inntekt de 12 sist avsluttede kalendermånedene kan legges til grunn. Minsteinntektskravet vil fortsatt være 1,5 G, der også syke-, pleie-, opplærings- og omsorgspenger er inkludert i arbeidsinntekten som vurderes i forbindelse med minsteinntektskravet.

Disse medlemmer peker på at velferdsordningene skal være mest mulig treffsikre og bærekraftige. Dagpengeordningen er i dag for bred, og personer som egentlig burde vært på andre ytelser, kommer i dag inn i ordningen. Det er ikke bærekraftig.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Støre i statsbudsjettet for 2023 foreslo å redusere opptjeningsperiode for minsteinntekt og beregningsgrunnlag for dagpenger, slik at grunnlaget for dagpengene blir avgrenset til inntekten fra de tolv siste avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet. Forslaget ble forhandlet ut i budsjettforliket med Sosialistisk Venstreparti.

Disse medlemmer viser til at ved å rette dagpengeordningen mot dem som har en nær tilknytning til arbeidslivet, vil ordningen gi bedre insentiver til kontinuerlig yrkesdeltakelse. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at lang opptjeningsperiode for dagpenger bør avvikles.

Post 70 Dagpenger, overslagsbevilgning

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor kap. 2541 post 70 ble foreslått redusert med 1 460 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 2541 post 70 settes av midler til å styrke dagpengeordningen ved å øke kompensasjonsgraden til 66 pst. fra 1. mai 2025. Totalt foreslås det å øke kap. 2541 post 70 med 450 mill. kroner.

2.21.2 KAP. 5705 REFUSJON AV DAGPENGES

Det foreslås bevilget 72,7 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 168,3 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.21.3 KAP. 2542 STATSGARANTI FOR LØNNSKRAV VED KONKURS MV.

Det foreslås bevilget 980 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 865 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.21.4 KAP. 5704 STATSGARANTI FOR LØNNSKRAV VED KONKURS

Det foreslås bevilget 230 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 225 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.22 Kapitler under andre departement

2.22.1 KAP. 352 NEDSATT FUNKSJONSEVNE, KULTUR- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 362,950 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 349,020 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteens medlemmer fra Høyre støtter regjeringen Støres overordnede mål for likestillingspolitikken om at flere skal få større frihet og mulighet til å leve de livene de ønsker, uavhengig av funksjonsnedsettelse. Disse medlemmer viser til målsettingene om et samfunn der mennesker med funksjonsnedsettelse skal kunne delta i arbeidslivet, ta den utdanningen de vil, delta i kunst- og kulturlivet og på de fritidsaktivitetene de ønsker – på like vilkår og uten diskriminerende barrierer.

Disse medlemmer peker på at det fremdeles er behov for å styrke arbeidet for å øke funksjonshemmedes levevilkår og livskvalitet. Altfor mange opplever hindringer i hverdagen, manglende tilrettelegging og muligheter for å delta på like vilkår på skole, i arbeidslivet og på fritiden.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre viderefører regjeringen Solbergs handlingsplan Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge for perioden 2021–2025. Disse medlemmer vil fremheve viktigheten av at handlingsplanen følges, og at det viktige arbeidet videreføres.

Post 70 Funksjonshemmedes organisasjoner

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett for 2025, jf. Innst. 2 S (2024–2025), hvor det på kap. 352 post 70 settes av midler til å

øke støtten til funksjonshemmedes frivillige organisasjoner. Totalt foreslås det å øke kap. 352 post 70 med 10 mill. kroner.

2.22.2 KAP. 1565 OG 4565

BOLIGLÅNSORDNINGEN I STATENS PENSJONSKASSE, DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 7 663 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 19 454 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Likeledes foreslås det 15 546 mill. kroner under kap. 4565 for 2025, jf. Prop 1 S (2024–2025), mot 9 447 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.22.3 KAP. 5607 RENTER AV

BOLIGLÅNSORDNINGEN I STATENS PENSJONSKASSE, DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 3 944 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 2 716 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.22.4 KAP. 1566 OG 4566

YRKESKADEFORSIKRING, DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 95 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), det samme som i saldert statsbudsjett for 2024.

Likeledes foreslås det 89 mill. kroner under kap. 4566 for 2024, jf. Prop 1 S (2024–2025), mot 85 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til at utgiftsanslaget for 2025 inkluderer anslått effekt av trygdeoppgjøret for 2023 og 2024 og er basert på de faktiske erstatningsutbetalingene de siste årene og hittil i 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.22.5 KAP. 1567 OG 4567

GRUPPELIVSFORSIKRING, DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 260 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 240 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Likeledes foreslås det 146 mill. kroner under kap. 4567 for 2025, jf. Prop 1 S (2024–2025), mot 143 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til at utgiftsanslaget for 2025 inkluderer anslått effekt av trygdeoppgjøret for 2023 og 2024 og er basert på de erfarte erstatningsutbetalingene de siste årene.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.22.6 KAP. 2540 STØNAD UNDER

ARBEIDSLEDIGHET TIL FISKERE OG FANGSTMENN, NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 90 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 80 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet og slutter seg til forslaget.

2.22.7 KAP. 1860 OG 4860

HAVINDUSTRITILSYNET, ENERGIDEPARTEMENTET

Det foreslås bevilget 403,5 mill. kroner for 2025, jf. Prop. 1 S (2024–2025), mot 383,724 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024 (arbeids- og inkluderingsdepartementet).

Likeledes foreslås det 93 mill. kroner under kap. 4860 for 2024, jf. Prop 1 S (2024–2025), mot 94,7 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2024.

Komiteen viser til at Havindustritilsynet er en viktig aktør som skal legge premisser for, og følge opp, at aktørene i petroleumsvirksomheten holder et høyt nivå med hensyn til sikkerhet, arbeidsmiljø, beredskap og sikring. Komiteen er kjent med at Havindustritilsynet myndighetsansvar omfatter petroleumsvirksomheten på den norske kontinentalsokkelen og enkelte angitte petroleumsanlegg på land, samt fornybar energiproduksjon til havs, CO₂-transport og -lagring og mineralvirksomhet på havbunnen. Komiteen viser til at dette er ytterligere aktualisert i lys av den forverrede sikkerhetspolitiske situasjonen, og at dette arbeidet derfor

må ha høy prioritet. Komiteen merker seg at det er foreslått å styrke Havindustritilsynet med 15 mill. kroner for å dekke et økt behov innen sikrings- og samfunns-sikkerhetsområdet.

Komiteen støtter Havindustritilsynet hovedmål for 2025. Komiteen ser det som viktig at en fortsetter arbeidet for å redusere risiko for storulykker i petroleumsvirksomheten, at virksomhetene har et systematisk forebyggende helse-, arbeidsmiljø- og sikkerhetsarbeid og forsvarlige arbeidsforhold, samt at virksomhetene har nødvendige sikringstiltak som skal bidra til å hindre uønskede hendelser og sørge for beredskap tilpasset det til enhver til gjeldene risikobildet.

Komiteen vil understreke at norsk sokkel er verdensledende på helse, miljø og sikkerhet. Komiteen understreker samtidig betydningen av å fortsette arbeidet med å avdekke risikoforhold, slik at ulykker også i fremtiden kan forebygges. Komiteen er kjent med viktigheten av at Risiko i norsk petroleumsvirksomhet (RNNP) videreutvikles og følges opp.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapittelet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til regjeringen Støres innstramminger i innleieregelverket, som er dårlig utredet og får store konsekvenser for næringslivet og arbeidsplasser langs hele kysten. Disse medlemmer merker seg at Havindustritilsynets vil måtte prioritere innleieregler på bekostning av andre områder. Disse medlemmer mener Havindustritilsynet heller bør prioritere kampen mot arbeidslivskriminaliteten og forebygging av storulykkerisiko.

Disse medlemmer understreker at innsatsen for å forhindre storulykker på sokkelen fortsatt må vies stor oppmerksomhet. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg styrket Havindustritilsynet, slik at en fikk forbedret oppfølgingen av alvorlige hendelser, bedre brukerrettet kunnskapsdeling samt økt læring og forbedring i næringen, som igjen var viktige bidrag for å redusere antall hendelser og derav redusere risikoen for storulykker.

Disse medlemmer understreker viktigheten av at Havindustritilsynet i sin oppfølging av næringen er tydelig i sin virkemiddel- og reaksjonsbruk og tar i bruk hele bredden av virkemidler i hele tilsynsområdet om nødvendig. Bruken av virkemidler og reaksjoner må innrettes slik at den samsvarer med alvorligheten i de forhold som avdekkes, og på en slik måte at virksomhetene tar sitt ansvar og sikrer etterlevelse av regelverket.

Disse medlemmer erkjenner at den endrede geopolitiske situasjonen som følge av Russlands invasjon av Ukraina blant annet har medført økt oppmerksomhet om energisikkerhet i Europa. Trusselbildet for petroleumssektoren har ytterligere aktualisert viktigheten av sikker drift på norsk sokkel. Disse medlem-

mer forutsetter at regjeringen Støre og Havindustritilsynet følger dette arbeidet tett og gjør de grep som er nødvendige for å trygge både energisikkerhet og de ansattes liv og helse.

3. Anmodnings- og utredningsvedtak

Under rammeområde 7, jf. Prop. 1 S (2024–2025) fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet, er det redegjort for oppfølgingen av Stortingets anmodnings- og utredningsvedtak som er initiert av arbeids- og sosialkomiteen.

Når det gjelder de anmodnings- og utredningsvedtak som er initiert av arbeids- og sosialkomiteen, men som er fulgt opp av et annet departement enn Arbeids- og inkluderingsdepartementet, fremkommer dette også av oversikten.

Meld. St. 4 (2024–2025) Anmodnings- og utredningsvedtak i stortingssesjonen 2023–2024 er lagt frem samtidig med Prop. 1 S (2024–2025) og behandles i kontroll- og konstitusjonskomiteen. I den forbindelse ba kontroll- og konstitusjonskomiteen i brev 24. oktober 2024 om en uttalelse om de anmodnings- og utredningsvedtakene som ligger under arbeids- og sosialkomiteens ansvarsområde. Dette skal igjen danne grunnlaget for kontroll- og konstitusjonskomiteens innstilling, jf. Stortingets forretningsorden § 15 femte ledd tredje punktum. Det vises til meldingen, der det er gitt en oversikt over oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak under de respektive departementene som hører inn under rammeområde 7. Der angis det også hvorvidt vedkommende departement planlegger å avslutte rapporteringen knyttet til vedtaket, eller om departementet vil rapportere konkret på vedtaket også i neste års budsjettproposisjon. Oversikten inkluderer alle vedtak fra stortingssesjonen 2023–2024 samt de vedtakene fra tidligere stortingssesjoner som kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 239 S (2023–2024) mente ikke var kvittert ut.

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer – Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avslutta (Ja/Nei)
2023–2024	15	Legge til rette for at pensjonerte sjukepleiarar har gode insentiv for å jobbe i mindre stillingar i det offentlege	Ja
2023–2024	16	Greie ut medlemskap i pensjonsordning for sjukepleiarar for offentlig godkjente sjukepleiarar tilsett i bemanningsføretak	Nei
2023–2024	50	Bruken av omgrepa «tillitsvald» og «tariffavtale» i arbeidsmiljøloven	Ja
2023–2024	52	Strategi for å styrke ideell sektor si rolle og tilbod på arbeids- og velferdssfeltet	Nei
2023–2024	56	Representantforslag om betre ordningar for sjølvstendige og frilansarar ved svangerskap og sjukdom	Nei
2023–2024	69	Oppdatering av rettleiaren om økonomisk sosialhjelp i lys av SIFO-rapport om grunnlaget for dei statlege rettleiande satsane for økonomisk sosialhjelp	Ja
2023–2024	147	Regelverket for pårørande sine permisjonsmoglegheiter i arbeidslivet	Nei
2023–2024	438	Representantforslag om effektivisering av bilstøtteordninga i Nav – saksbehandlingstid	Ja
2023–2024	439	Representantforslag om effektivisering av bilstøtteordninga i Nav – gjennomgang av regelverk og organisering	Ja
2023–2024	550	Sikre krigsseglarane som får krigspensjon, ein verdig alderdom	Ja
2023–2024	643	Utgreiing om å fjerne unntaket for helsesektoren i regelverket for innleige	Nei
2023–2024	660	Representantforslag om konkrete tiltak mot æreskriminalitet – økt kunnskap og kompetanse	Nei
2023–2024	661	Representantforslag om konkrete tiltak mot æreskriminalitet – barn og unge som er i utlandet mot sin vilje	Nei
2023–2024	728	Representantforslag om å greie ut korleis staten kan overta inndrivninga ved dei meir openberre tilfella av lønnstjuveri	Nei
2023–2024	770	Endringar i ekteskapsloven (forbod mot ekteskap mellom nære slektningar)	Nei
2023–2024	801	Greie ut forenklingar i regelverket for norske bedrifter som vil rekruttere høgkvalifiserte arbeidstakarar frå tredjeland	Nei
2023–2024	842	Vurdering av eit avgrensa unntak frå arbeidsmiljøloven for sjølvstendige konsulentar med spesialkompetanse	Nei
2023–2024	843	Oppfølging av arbeidet med oljepionerane i lys av kunnskapen frå NOU 2022:19 Oljepionerene – en kompensasjonsordning	Nei
2022–2023	37	Endringar i folketrygdloven mv. (synleggjering av folkerettslege forpliktingar til trygdekoordinering)	Nei
2022–2023	61	Oppheve Arbeidstilsynet si øvre gebyrgrense	Ja
2022–2023	491	Utviklingstrekk og tiltak for heimekontor og stedsuavhengige arbeidsplassar	Nei
2022–2023	493	Endringar i arbeidsmiljøloven mv. (arbeidstakaromgrepet og arbeidsgivaransvar i konsern)	Nei
2022–2023	530	Utgreiing av heimel for Arbeidstilsynet til å ta beslag i dokument under tilsyn	Nei
2022–2023	531	Greie ut heimel for Arbeidstilsynet til å hente inn informasjon frå «tredjepartar»	Nei
2022–2023	532	Representantforslag om å gjennomgå og vurdere Arbeidstilsynet sine heimlar for tilsyn, informasjonstilgang og sanksjonsmoglegheiter etter arbeidsmiljøloven	Nei

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avslutta (Ja/ Nei)
2022–2023	533	Representantforslag om å hindre urimeleg tilbakebetaling for uføre som får seg jobb	Ja
2022–2023	604	Menneskerettar for personar med utviklingshemming – regel- endringar for å gi personar med utviklingshemming i VTA-O varig oppfølging	Nei
2022–2023	627	Endringar i folketrygdloven (tilgang til å sjukmelde etter e-konsultasjon)	Ja
2022–2023	727	Prioritering av operative kontrollar, sanksjonering og etterforsking frå a-krimsentera	Nei
2022–2023	728	Vurdere bruk av arrest og utlegg frå kriminelle aktørar i a-krimssamarbeidet	Nei
2022–2023	730	Plan for samarbeidet mellom a-krimsentera og ikkje-statlege aktørar	Nei
2022–2023	937	Vurdering av omlegging av fribeløpet i uføretrygda	Ja
2021–2022	456	Utgøre om sjølvstendige næringsdrivande og frilansarar skal opparbeide seg sterkare rettar til inntektssikring	Nei
2021–2022	794	Tilgjengelegheit og kvalitet i økonomisk rådgiving og gjeldsrådgiving	Nei
2021–2022	813	Berekning av uføretrygd når inntektsevna tidlegare har vore nedsett pga. delvis uførleik utan at inngangsvilkåret for uføreytingar i folketrygda har vore oppfylt	Nei
2021–2022	814	Lovendringar for å styrke tilsette sitt vern mot natt- og aleinearbeid	Ja
2020–2021	238	Lovendringar for å redusere kravet til innbetaling av premie frå det tidspunktet den enkelte har kompensert for levealdersjusteringa	Ja
2020–2021	239	Styrke arbeidslinja for offentleg tilsette født i årene 1944–1962	Ja
2020–2021	530	Rapportering om barn etterlatne i utlandet	Ja
2020–2021	615	Pensjonsutvalets vurdering	Ja
2020–2021	686	Studentar i utlandet kan ha deltidsjobb utan å miste medlemskap i folketrygda	Ja
2020–2021	911	Forenkling av yrkesskadereglene	Nei
2020–2021	930	Nav-ombod	Ja
2020–2021	1149	Endringar i arbeidsmiljøloven, tilfeldig uttrekk av meddommarar frå kvar av dei særskilt arbeidslivskyndige utvala	Ja
2020–2021	1200	Avkorting i uføretrygd for fosterforeldre	Nei
2020–2021	1342	Evaluering av brillestøtteordninga	Ja
2019–2020	626	Juridisk og økonomisk medansvar for transportkjøparar/transporttingarar	Nei
2019–2020	627	Rettshevinga til å stanse køyretøy	Nei
2017–2018	42	Særaldergrensa for tilsette i staten	Nei
2017–2018	321	Overgangsordning for fosterforeldre	Nei

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer – Kultur- og likestillingsdepartementet

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/ Nei)
2023–2024	440	Lovgjennomgang for å endre begrepsbruk i norsk lovverk i tråd med CRPD	Nei
2022–2023	607	Vurdering av økonomiske levekår for personer med nedsatt funksjonsevne	Nei

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer – Justis- og beredskapsdepartementet

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2022–2023	727	Fri rettshjelp til offer for lønnstjuveri	Nei

3.1 Komiteens merknader

Komiteen viser til oversikten i Meld. St. 4 (2024–2025), som viser anmodnings- og utredningsvedtak som er initiert av arbeids- og sosialkomiteen fra henholdsvis Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Det vises videre til omtale av de ulike anmodningsvedtakene i de respektive departements budsjettproposisjoner, jf. Prop. 1 S (2024–2025). Komiteen registrerer at det fremgår av Prop. 1 S (2024–2025) for de nevnte departementene at regjeringen anså at oppfølgingen av i alt 52 anmodnings- og utredningsvedtak under rammeområde 7 ikke er avsluttet. Komiteen legger til grunn at arbeidet med oppfølging av disse vedtakene videreføres.

SESJONEN 2023–2024

VEDTAK NR. 50, 28. NOVEMBER 2023 BRUKEN AV OMGREPA «TILLITSVALD» OG «TARIFFAVTALE» I ARBEIDSMILJØLOVEN

Komiteens medlem fra Rødt viser til flere tilbakemeldinger fra tillitsvalgte som tyder på at regjeringens oppfølging av vedtaket ikke har hatt tilstrekkelig effekt. Dette medlem oppfatter at det fremdeles er stor usikkerhet rundt hvem som kan regnes som tillitsvalgte i forbindelse med blant annet godkjenning av innleie. Derfor mener dette medlem det er nødvendig å følge opp stortingsvedtaket gjennom endringer i loven, og vil ta dette videre i neste stortingssesjon.

VEDTAK NR. 69, 4. DESEMBER 2023 OPPDATERING AV RETTLEIAREN OM ØKONOMISK SOSIALHJELP I LYS AV SIFO-RAPPORT OM GRUNNLAGET FOR DEI STATLEGE RETTLEIANDE SATSANE FOR ØKONOMISK SOSIALHJELP

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til omtalen av vedtaket i Meld. St. 4 (2024–2025). Flertallet mener vedtaket ikke utkvitteres på nåværende tidspunkt, og ser frem til at regjeringen på et egnet tidspunkt rapporterer på utviklingen.

VEDTAK NR. 728, 7. JUNI 2024

REPRESENTANTFORSLAG OM Å GREIE UT KORLEIS STATEN KAN OVERTA INNDRIVINGA VED DEI MEIR OPENBERRE TILFELLA AV LØNNSTJUVERI

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt viser til anmodningsvedtak 728 fra 7. juni 2024 om hvordan staten kan overta inndrivingen ved de mer åpenbare tilfellene av lønnstjuveri. Disse medlemmer merker seg at vedtaket ikke er fulgt opp, og at det heller ikke foreligger en tilfredsstillende redegjørelse om hvordan man konkret jobber for å gjennomføre tiltaket.

Disse medlemmer viser til Dokument nr. 15:321 (2024–2025), der arbeids- og inkluderingsministeren viser til at hun har invitert hovedsammenslutningene for å diskutere hvordan innsatsen mot lønnstjuveri kan innrettes mest effektivt fremover. Disse medlemmer mener at arbeidet med hvordan staten kan overta inndrivingen ved de mer åpenbare tilfellene av lønnstjuveri må komme i gang. Disse medlemmer understreker viktigheten av at vedtak 728 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 842, 20. JUNI 2024 VURDERING AV EIT AVGRENSA UNNTAK FRÅ ARBEIDSMILJØLOVEN FOR SJØLVSTENDIGE KONSULENTAR MED SPESIALKOMPETANSE

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til anmodningsvedtak 842 fra 20. juni 2024, der Stortinget ber regjeringen Støre vurdere et avgrenset unntak fra arbeidsmiljøloven slik at selvstendige IT-rådgivere og konsulenter med spesialkompetanse fortsatt skal kunne levere arbeid og oppdrag. Disse medlemmer mener at det haster å få på plass et unntak for selvstendige IT-rådgivere og konsulenter med spesialkompetanse.

Disse medlemmer mener det var riktig å innføre en godkjenningsordning for bemanningsbransjen for å luke ut useriøse aktører, men det var aldri tilsiktet at selskaper med én ansatt i praksis skulle få næringsforbud ved at de ikke lenger ble godkjente for utleie til kunder. Dette har rammet mange enkeltindivider med eget selskap svært hardt. Flere tusen personer ansatt i eget AS eller enkeltmannsforetak blir ikke lenger godkjent av Arbeidstilsynet for å leie seg selv ut, og mange må nå legge ned eget selskap og søke jobb hos større konsulent-

selskaper. Det finnes også eksempler på at ansatte i eget AS permitterer seg selv for å kvalifisere til å få dagpenger siden de ikke lenger får oppdrag. Flere store offentlige aktører har stanset etterspørselen etter innleid spesialkompetanse fra selskaper med én ansatt fordi denne gruppen ikke lenger blir godkjent for innleie. Disse medlemmer mener dette er en fullstendig meningsløs konsekvens av regjeringen Støres innleieregler, og understreker viktigheten av at vedtak 842 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 843, 20. JUNI 2024 OPPFØLGING AV ARBEIDET MED OLJEPIONERANE I LYS AV KUNNSKAPEN FRÅ NOU 2022:19 OLJEPIONERENE – EN KOMPENSASJONSORDNING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt vil uttrykke stor misnøye med at det fremdeles ikke er kommet på plass en særskilt kompensasjonsordning for oljepionerene i tråd med NOU 2022:19 og Stortingets vedtak. Disse medlemmer vil minne om at dette er en sak med betydelig tidspress, fordi mange av dem som vil ha rett på erstatning, er alvorlig syke og har liten tid igjen. Disse medlemmer ber derfor regjeringen få opp tempoet i arbeidet med å følge opp vedtak nummer 843.

SESJONEN 2022–2023

VEDTAK NR. 493, 21. FEBRUAR 2023 ENDRINGAR I ARBEIDSMILJØLOVEN MV. (ARBEIDSTAKAROMGREPET OG ARBEIDSGIVARANSVAR I KONSERN)

Komiteens medlemmer fra Høyre og Rødt viser til anmodningsvedtak 493 fra 21. februar 2023 om at Stortinget ber regjeringen snarest mulig utrede et lovforslag om å gi Arbeidstilsynet påleggskompetanse med hensyn til arbeidstakerbegrepet definert i arbeidsmiljøloven § 1-8. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre tar sikte på å fremme en lovproposisjon for Stortinget våren 2025. Disse medlemmer understreker viktigheten av at oppfølgingen ikke blir utsatt, og at vedtak 493 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 530, 14. MARS 2023 UTGREIING AV HEIMEL FOR ARBEIDSTILSYNET TIL Å TA BESLAG I DOKUMENT UNDER TILSYN

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt viser til anmodningsvedtak 530 fra 14. mars 2023 om en hjemmel for å ta beslag i relevante dokumenter som firmaer ikke vil vise frem under Arbeidstilsynets kontroller. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre tar sikte

på å fremme en lovproposisjon for Stortinget våren 2025. Disse medlemmer understreker viktigheten av at oppfølgingen ikke blir utsatt, og at vedtak 530 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 531, 14. MARS 2023 GREIE UT HEIMEL FOR ARBEIDSTILSYNET TIL Å HENTE INN INFORMASJON FRÅ «TREDJEPARTAR»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt viser til anmodningsvedtak 531 fra 14. mars 2023 om at regjeringen skal utrede forslag som sikrer Arbeidstilsynet adgang til å hente informasjon fra flere aktører, en såkalt tredjepart. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre tar sikte på å fremme en lovproposisjon for Stortinget våren 2025. Disse medlemmer understreker viktigheten av at oppfølgingen ikke blir utsatt, og at vedtak 531 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 532, 14. MARS 2023 REPRESENTANTFORSLAG OM Å GJENNOMGÅ OG VURDERE ARBEIDSTILSYNET SINE HEIMLAR FOR TILSYN, INFORMASJONSTILGANG OG SANKSJONSMOGLEGHEITER ETTER ARBEIDSMILJØLOVEN

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt viser til anmodningsvedtak 532 fra 14. mars 2023 om en hjemmel for å ta beslag i relevante dokumenter som firmaer ikke vil vise frem under Arbeidstilsynets kontroller. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre tar sikte på å fremme en lovproposisjon for Stortinget våren 2025. Disse medlemmer understreker viktigheten av at oppfølgingen ikke blir utsatt, og at vedtak 532 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 604, 18. APRIL 2023 MENNESKERETTAR FOR PERSONAR MED UTVIKLINGSHEMMING – REGELENDRIINGAR FOR Å GI PERSONAR MED UTVIKLINGSHEMMING I VTA-O VARIG OPPFØLGING

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til anmodningsvedtak 604 fra 18. april 2023 om å gi personer med utviklingshemming i VTA-O varig oppfølging. Disse medlemmer fremhever at Stortinget ba regjeringen Støre komme tilbake med sin oppfølging i forbindelse med statsbudsjettet for 2024.

Disse medlemmer viser til vedtak 407 og 409 fra 3. mars 2022, som regjeringen Støre opprinnelig foreslo å følge opp med et forsøksprosjekt i utvalgte fylker.

Disse medlemmer understreker, i likhet med det Stortinget den gang gjorde, at det ikke var en tilfredsstillende oppfølging. Den tilrettelagte oppfølging for personer med utviklingshemming i ordinært arbeidsliv må være av varig karakter og ha et omfang tilsvarende det som praktiseres i HELT MED-modellen.

Disse medlemmer mener derfor at det er på høy tid at regjeringen Støre følger opp Stortingets vedtak 604 fra 18. april 2023. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støres oppfølging av anmodningsvedtak om å gi varig oppfølging til personer med utviklingshemming i VTA-O har tatt uforholdsmessig lang tid, og at det nå er på tide å levere. Disse medlemmer ser seg derfor nødt til å følge med på at tempoet holdes oppe, og at implementeringen denne gang skjer i tråd med stortingsflertallets intensjon.

Disse medlemmer peker på at det i Prop. 1 S (2023–2024) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet står:

«Arbeid- og inkluderingsdepartementet planlegg å sende forslag om nye regler på høyring tidleg i 2024.»

Disse medlemmer merker seg at det regjeringen Støre ikke sendte forslag om nye regler på høring tidlig i 2024, og at det i Prop. 1 S (2024–2025) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet står:

«Arbeids- og inkluderingsdepartementet arbeider med å gjøre nødvendige endringer i forskrift om arbeidsmarknadstiltak for å gi personar i varig tilrettelagt arbeid i ordinær verksemd forsterka oppfølging. Forslag om nye regler for ei permanent ordning vil bli sendt på høyring.

Arbeids- og velferdsetaten vil i løpet av hausten 2024 sette i gang eit pilotprosjekt med oppfølging av deltakarar i varig tilrettelagt arbeid i ordinær verksemd på oppdrag frå departementet. Erfaringar frå pilotprosjektet vil bidra inn i arbeidet med den permanente ordninga.»

Disse medlemmer er skuffet over at det nå har gått mer enn to og et halvt år siden Stortinget først anmodet regjeringen Støre om å sørge for at det utvikles bedre modeller for oppfølging i VTA-O. Disse medlemmer mener at arbeidet har tatt uforholdsmessig mye tid, og undrer seg over hvorfor regjeringen Støre ikke har fulgt opp anmodningen i vedtak 604 om å komme tilbake med sin oppfølging i forbindelse med statsbudsjettet for 2024.

Disse medlemmer mener at det nå er på tide å vise handlekraft og levere på Stortingets vedtak om å gi varig oppfølging til personer med utviklingshemming i VTA-O.

VEDTAK NR. 727, 21. JUNI 2023 PRIORITERING AV OPERATIVE KONTROLLAR, SANKSJONERING OG ETTERFORSKING FRÅ A-KRIMSENTERA

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt viser til anmodningsvedtak 727 fra 21. juni 2023 om regjeringen Støre skal sørge for at a-krimsentrene prioriterer operative kontroller, sanksjonering og etterforskning, samt at kunnskapsinnhenting innrettes for å understøtte dette.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 388 S (2022–2023), jf. Representantforslag 198 S (2022–2023) om å styrke a-krimsentrene, der det ble vedtatt en rekke grep for å styrke A-krimsentrene og få politiet mer på banen i det operative samarbeidet.

Disse medlemmer viser videre til Dokument nr. 15:1722 (2023–2024), der arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna i april 2024 svarte at:

«Regjeringen vil på vanlig måte orientere Stortinget om oppfølging av anmodningsvedtak i Prop. 1 S, som blir lagt fram i oktober.»

Disse medlemmer så frem til å lese om oppfølgingen av anmodningsvedtakene i Prop. 1 S (2024–2025), men der var det ikke noe nytt å melde fra regjeringen Støre som ikke sto i Dokument nr. 15:1722 (2023–2024) eller Prop. 1 S (2023–2024).

Disse medlemmer merker seg at det også i Prop. 1 S (2024–2025) står at regjeringen Støre vil komme tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt. Disse medlemmer understreker viktigheten av at vedtak 727 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 728, 21. JUNI 2023 VURDERE BRUK AV ARREST OG UTLEGG FRÅ KRIMINELLE AKTØRAR I A-KRIMSAMARBEIDET

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt viser til anmodningsvedtak 728 fra 21. juni 2023 om at regjeringen Støre skal sørge for at man i a-krimssamarbeidet prioriterer bruk av arrest og utlegg fra kriminelle aktører.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 388 S (2022–2023), jf. Representantforslag 198 S (2022–2023) om å styrke a-krimsentrene, der det ble vedtatt en rekke grep for å styrke A-krimsentrene og få politiet mer på banen i det operative samarbeidet.

Disse medlemmer viser videre til Dokument nr. 15:1722 (2023–2024), der arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna i april 2024 svarte at:

«Regjeringen vil på vanlig måte orientere Stortinget om oppfølging av anmodningsvedtak i Prop. 1 S, som blir lagt fram i oktober.»

Disse medlemmer så frem til å lese om oppfølgingen av anmodningsvedtakene i Prop. 1 S (2024–2025), men der var det ikke noe nytt å melde fra regjeringen Støre som ikke sto i Dokument nr. 15:1722 (2023–2024) eller Prop. 1 S (2023–2024).

Disse medlemmer merker seg at det også i Prop. 1 S (2024–2025) står at regjeringen Støre vil komme tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt. Disse medlemmer understreker viktigheten av at vedtak 728 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 730, 21. JUNI 2023 PLAN FOR SAMARBEIDET MELLOM A-KRIMSENTERA OG IKKJE-STATLEGE AKTØRAR

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Rødt viser til anmodningsvedtak 730 fra 21. juni 2023 om at regjeringen Støre skal sørge for at a-krimsentrene har en plan for samarbeidet med ikke-statlige aktører som er tett på ofrene for arbeidslivskriminalitet, samt at det etableres et kontaktpunkt / en tipsløsning.

Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Innst. 388 S (2022–2023), jf. Representantforslag 198 S (2022–2023) om å styrke a-krimsentrene, der det ble vedtatt en rekke grep for å styrke A-krimsentrene og få politiet mer på banen i det operative samarbeidet.

Disse medlemmer viser videre til Dokument nr. 15:1722 (2023–2024), der arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna i april 2024 svarte at:

«Regjeringen vil på vanlig måte orientere Stortinget om oppfølging av anmodningsvedtak i Prop. 1 S, som blir lagt fram i oktober.»

Disse medlemmer så frem til å lese om oppfølgingen av anmodningsvedtakene i Prop. 1 S (2024–2025), men der var det ikke noe nytt å melde fra regjeringen Støre som ikke sto i Dokument nr. 15:1722 (2023–2024) eller Prop. 1 S (2023–2024).

Disse medlemmer merker seg at det også i Prop. 1 S (2024–2025) står at regjeringen Støre vil komme tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt. Disse medlemmer understreker viktigheten av at vedtak 730 følges opp snarest mulig.

VEDTAK NR. 937, 16. JUNI 2023 VURDERING AV OMLEGGING AV FRIBELØPET I UFØRETRYGDA

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til regjeringens tilbakemelding i Meld. St. 4 (2024–2025), og til at regjeringen ønsker å komme med en ytterligere vurdering i Prop. 1 S for 2026. Flertallet ønsker derfor ikke å utkvittere vedtaket på nåværende tidspunkt.

Komiteens medlem fra Rødt anser ikke vedtaket som fulgt opp. Dette medlem viser til at et flertall på Stortinget på ulike måter ønsker å øke fribeløpet slik at det blir enklere for uføre å kombinere arbeid og trygd. Dette medlem viser videre til enighet om revidert nasjonalbudsjett mellom Sosialistisk Venstreparti og regjeringspartiene fra 2023, der det i verbalforslag nummer 23 understrekes at målet med utredningen er «at uføre med restarbeidsevne i større grad enn ved dagens regelverk kan kombinere arbeidsinntekt med uføretrygd». Ettersom ingenting har skjedd på området, anser dette medlem at det fremdeles er behov for regelendringer både for å styrke uføres økonomi og for å styrke arbeidslinjen.

SESJONEN 2020–2021

VEDTAK NR. 930, 18. MAI 2021 NAV-OMBUD

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at regjeringen ikke har til hensikt å følge opp Stortingets klare intensjon om rask etablering av et selvstendig Nav-ombud. Disse medlemmer viser til at bakgrunnen for forslaget er at mange har behov for hjelp og informasjon knyttet til egen sak i Nav-systemet. Det er ikke en holdbar løsning at dette kan ivaretas av etaten selv, og det er heller ikke i tråd med Stortingets vedtak. Disse medlemmer mener at regjeringens tilbakemelding i saken ikke er en holdbar oppfølging av anmodningsvedtaket, og forventer at regjeringen snarest mulig oppretter et eget selvstendig Nav-ombud.

Komiteens medlem fra Rødt vil uttrykke sterk misnøye med at regjeringen nå skrinlegger planene om et eget Nav-ombud. Dette medlem vil vise til at Stortingets vedtak om å opprette et Nav-ombud i 2021 var enstemmig, og ser det som svært problematisk at regjeringen setter Stortingets vilje til side på denne måten. Dette medlem viser til at brukerne i Arbeids- og velferdsdirektoratet ikke har fått styrket vern på andre måter siden Stortingets vedtak ble fattet, og at behovet for et eget Nav-ombud er større enn noensinne.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å avslutte ordningen med avkortning for gifte og samboende pensjonister, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 7
(Arbeid og sosial)

I

På statsbudsjettet for 2025 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
		Utgifter		
352		Nedsatt funksjonsevne		
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 71	26 000 000	
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner	280 100 000	
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	23 850 000	
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	33 000 000	
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	300 898 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	96 045 000	
	22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv, kan overføres	29 165 000	
	23	Tiltak for redusert deltid og økt heltidsandel	15 660 000	
	70	Tilskudd	65 125 000	
	71	Tilskudd til bransjeprogrammer under IA-avtalen mv, kan overføres	71 850 000	
	72	Tilskudd til Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv	19 545 000	
	73	Tilskudd til trygderettslig/EØS-rettslig forskning og -kompetanseutvikling	5 839 000	
	74	Tilskudd til Norges forskningsråd, kan overføres	172 300 000	
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 45	148 685 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	296 215 000	
605	Arbeids- og velferdsetaten		
	1 Driftsutgifter	15 061 160 000	
	22 Forsknings- og utredningsaktiviteter, <i>kan overføres</i>	71 710 000	
606	Trygderetten		
	1 Driftsutgifter	120 760 000	
611	Pensjoner av statskassen		
	1 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	18 800 000	
612	Tilskudd til Statens pensjonskasse		
	1 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	12 825 700 000	
	22 Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i>	182 000 000	
613	Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000	
621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21 Spesielle driftsutgifter	107 440 000	
	63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	184 605 000	
	70 Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	117 345 000	
	74 Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	16 490 000	
634	Arbeidsmarkedstiltak		
	1 Driftsutgifter	703 815 000	
	21 Forsøk med tilrettelagt videregående opplæring, <i>kan overføres</i>	51 900 000	
	76 Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	8 384 615 000	
	77 Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	2 222 085 000	
	78 Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	114 170 000	
	79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet, <i>kan overføres</i>	142 005 000	
635	Ventelønn		
	1 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000	
640	Arbeidstilsynet		
	1 Driftsutgifter	901 670 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	19 110 000	
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50 Statstilskudd	180 040 000	
646	Pionerdykkere i Nordsjøen		
	72 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	1 250 000	
648	Arbeidsretten, Riksmekleren mv.		
	1 Driftsutgifter	27 400 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	590 000	
	70 Tilskudd til faglig utvikling	2 210 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	19 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000 000	
664		Pensjonsordningen for arbeidstakere til sjøs		
	70	Tilskudd	18 400 000	
665		Pensjonstrygden for fiskere		
	70	Tilskudd	4 400 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	4 340 000 000	
667		Supplerende stønad		
	70	Tilskudd til personer over 67 år med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	420 000 000	
	71	Tilskudd til utføre flyktninger med kort botid, <i>overslagsbevilgning</i>	260 000 000	
1565		Boliglånsordningen i Statens pen- sjonskasse		
	1	Driftsutgifter	61 000 000	
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
1566		Yrkesskedeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	95 000 000	
1567		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	260 000 000	
1860		Havindustritilsynet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	374 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	25 500 000	
	23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
2470		Statens pensjonskasse		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-790 000 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	637 000 000	
	3	Avskrivninger	100 000 000	
	4	Renter av statens kapital	3 000 000	
	5	Til investeringsformål	55 000 000	
	6	Til reguleringsfond	-25 000 000	-20 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlike- hold, <i>kan overføres</i>	178 960 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiske- re og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	90 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	14 315 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurss mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurss mv., <i>overslagsbevilgning</i>	980 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 660 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	77 000 000	
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	
2650		Sykepenges		
	70	Sykepenges for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	62 220 000 000	
	71	Sykepenges for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 940 000 000	
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenges mv., <i>overslagsbevilgning</i>	3 520 000 000	
	75	Feriepenges av sykepenges, <i>overslagsbevilgning</i>	3 520 000 000	
	76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	97 500 000	
2651		Arbeidsavklaringspenges		
	70	Arbeidsavklaringspenges, <i>overslagsbevilgning</i>	50 160 000 000	
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i> ...	139 000 000	
	72	Legeerklæringer	490 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	132 617 500 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	68 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000	
2661		Grunn- og hjelpetønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 852 700 000	
	71	Hjelpetønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 522 000 000	
	72	Stønad til servicehund	10 280 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	139 240 000	
	74	Tilskudd til biler	809 700 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	5 148 100 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	490 760 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	2 874 800 000	
	78	Høreapparater	1 082 900 000	
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	62 225 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, overslagsbevilgning	95 980 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, overslagsbevilgning	194 460 000 000	
	72	Inntekts pensjon, overslagsbevilgning	34 790 000 000	
	73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., overslagsbevilgning	10 648 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Omstillingsstønad mv., overslagsbevilgning	1 700 000 000	
	71	Barne pensjon, overslagsbevilgning	1 690 000 000	
	74	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, overslagsbevilgning	200 000	
	75	Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, overslagsbevilgning	2 500 000	
2686		Stønad ved gravferd		
	70	Stønad ved gravferd, overslagsbevilgning	325 000 000	
Totale utgifter				675 674 912 000
Inntekter				
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	11 481 000	
	4	Tolketjenester	4 887 000	
	5	Oppdragsinntekter mv.	21 544 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, ar- beidsmarkedstiltak	5 000 000	
3635		Ventelønn mv.		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	100 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 580 000	
	6	Refusjoner	3 902 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer	25 678 000	
	8	Refusjon utgifter regionale verneom- bud	19 409 000	
	85	Tvangsmulkt	7 175 000	
	86	Overtredelsesgebyrer	29 450 000	
4565		Boliglånsordningen i Statens pen- sjonskasse		
	1	Gebyrinntekter, lån	46 000 000	
4566		Yrkesskade forsikring		
	1	Premieinntekter	89 000 000	
4567		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter	146 000 000	
4860		Havindustritilsynet		
	1	Gebyrinntekter	89 000 000	
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter ...	4 000 000	
5470		Statens pensjonskasse		
	30	Avsetning til investeringsformål	55 000 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
5607	Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	80 Renter	3 944 000 000	
5701	Diverse inntekter		
	71 Refusjon ved yrkesskade	768 500 000	
	80 Renter	1 000 000	
	86 Innkreving feilutbetalinger	1 492 000 000	
	87 Diverse inntekter	26 069 000	
	88 Hjelpemiddelsentraler mv.	110 000 000	
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs		
	70 Dividende	230 000 000	
5705	Refusjon av dagpenger		
	70 Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	27 000 000	
	71 Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	700 000	
	72 Innkreving av forskutterte dagpenger	45 000 000	
Totale inntekter			7 207 475 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2025 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 605 post 1	kap. 3605 postene 1, 4 og 5
kap. 640 post 1	kap. 3640 postene 6 og 7
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 8

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2025 kan:

1. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 1 Driftsutgifter til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
2. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
3. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634, post 78 Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser på inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 post 78.
4. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634, post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet på inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 post 79.
5. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
6. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2025 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 50 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2025 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
601	Utredningsvirksomhet, forskning mv.	
	74 Tilskudd til Norges forskningsråd	561,5 mill. kroner
634	Arbeidsmarkedstiltak	
	76 Tiltak for arbeidssøkere	3 138,3 mill. kroner
	77 Varig tilrettelagt arbeid	1 265,7 mill. kroner
	79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet	65,7 mill. kroner

VI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2025 kan gi Arbeids- og velferdsetaten fullmakt til å:

1. postere utgifter som Arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av Statens pensjonskasse mot mellomværendet konto 715510 Statens pensjonskasse. Konto 715510 utlignes ved at Statens pensjonskasse resultatfører og rapporterer de utbetalte ytelsene i sitt regnskap.
2. postere utgifter som Arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av ikke-statlige aktører knyttet til AFP-ordningen og kommunal tilleggspensjon mot mellomværendet med statskassen.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Energidepartementet i 2025 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1860 post 1	kap. 4860 post 10
kap. 1860 post 23	kap. 4860 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VIII

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2025 skal følgende ytelser i folketrygden gis etter disse satsene¹:

	kroner
1a. Grunnstønad for ekstraavgifter grunnet varig sykdom, skade eller lyte etter lovens § 6-3 (laveste sats)	9 024
1b. Ved ekstraavgifter utover laveste sats kan grunnstønaden forhøyes til	13 752
1c. eller til	18 024
1d. eller til	26 544
1e. eller til	35 964
1f. eller til	44 928

		kroner
2a.	Hjelpestønad etter lovens § 6-4 til de som må ha særskilt tilsyn og pleie grunnet varig sykdom, skade eller lyte	16 152
2b.	Forhøyet hjelpestønad etter lovens § 6-5 til barn under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie	32 304
2c.	eller til	64 608
2d.	eller til	96 912
3.	Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	29 853
4.	Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-10 første ledd bokstav a ²	
	for første barn	57 480
	for to barn	74 976
	for tre og flere barn	84 972

1 Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

2 Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 10. desember 2024

Freddy André Øvstegård

leder og ordf. for kap. 601, 611, 1566, 1567, 4566 og
4567

Henrik Asheim

ordf. for kap. 660

Alf Erik Bergstøl Andersen

ordf. for kap. 612, 646, 667, 2540 og 2680

Marie-Helene H. Brandsdal

ordf. for kap. 613, 2542 og 5704

Tor Inge Eidesen

ordf. for kap. 352, 635, 664, 2655 og 3635

Per Vidar Kjølmoen

ordf. for kap. 606 og 643

Mímir Kristjánsson

ordf. for kap. 2686

Per Olaf Lundteigen

ordf. for kap. 2651 og 2670

Anna Molberg

ordf. for kap. 648 og 2650

Dagfinn Henrik Olsen

ordf. for kap. 665, 2620, 2661 og 5701

Bjørnar Skjæran

ordf. for kap. 600, 604, 605 og 3605

Aleksander Stokkebo

ordf. for kap. 621, 634, 1860, 2541, 3634, 4860 og
5705

Bente Irene Aaland

ordf. for kap. 640, 666, 1565, 2470, 3640, 4565,
5470 og 5607

Statsråden

Stortingets presidentskap
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/1211-

Dato
9. oktober 2024

Prop. 1 S (2024-2025) Arbeids- og inkluderingsdepartementet - rettebrev

Det vises til Arbeids- og inkluderingsdepartementet sin Prop. 1 S (2024-2025). Det har blitt avdekket en feil i teksten som det er nødvendig å informere om.

Feilen gjelder omtale av sak i Klagenemda for offentlige anskaffelser, i forbindelse med redegjørelse for ny modell for kjøp av tolketjenester fra tegnspråktolker. På side 20–21 under punkt 2.2.4 står det følgende: *«Arbeid- og velferdsdirektoratet har på sjøvtendig og generelt grunnlag komme fram til at det er behov for å sjå på andre modellar for anskaffing av tolketenester frå frilans teiknspråktolkar. Dette har seinare blitt bekrefta av Klagemenda for offentlege anskaffingar (sak 2023/1099).»*

Da denne saken fremdeles er til behandling i Klagenemda for offentlige anskaffelser, og ikke er endelig avgjort, skulle setningen om Klagenemda for offentlige anskaffelser følgelig ikke ha stått i teksten.

Med hilsen

Tonje Brenna

Stortinget

Deres ref

Vår ref
24/1211-

Dato
4. november 2024

Rettebrev til Stortinget - Prop. 1 S (2024-2025)

Det vises til Arbeids- og inkluderingsdepartementet sin Prop. 1 S (2024-2025). Det har allerede blitt sendt et rettelset brev vedrørende feilaktig omtale av sak i Klagenemnda for offentlige anskaffelser, ettersom dette var en sak det var nødvendig å melde ifra om så fort som mulig, se vårt brev av 9. oktober 2024. Her følger øvrige feil vi ønsker å orientere om.

Fremtidens innkreving – manglende henvisning til post

I omtalen av bevilgningen i 2024 til arbeidet med fremtidens innkreving steg en på side 153 er det ikke en fullstendig henvisning til hvilke poster midlene tilknyttet dette steget var bevilget til. I teksten vises det kun til kap. 605, post 45, men det var også bevilget midler under post 01. Korrekt omtale ville ha vært: *«Steg ein i prosjektet for framtidas innkreving i Skatteetaten blir avslutta i 2024. Midlar til Arbeids- og velferdsetaten i steg ein er løyvd under kap. 605, postane 01 og 45 for 2024. Steg to startar opp i 2025, og regjeringa foreslår å auke kap. 605, post 01 med 23,2 mill. kroner.»*

Trykkfeil i omtale under kap. 621, post 63

I omtalen av lokale forsøk med effektkontrakter eller liknende modeller under kap. 621, post 63 på side 160, står det at det i 2022 ble tildelt tilskudd til 47 NAV-kontor. Dette er en trykkfeil. Det korrekte er at det ble tildelt tilskudd til fire NAV-kontor.

Feil tallgrunnlag for flere figurer

I figurene 3.17, 3.18, 3.19 og 3.20 er det for 2019 en feil i tallgrunnlaget for enkelte av tallseriene. Det dreier seg om mindre avvik som ikke endrer bildet som presenteres i figurene. Riktige tall er presentert i en rekke svar på spørsmål fra Høyre til Prop. 1 S (2024-2025), og det er gjort oppmerksom på feilene i en fotnote til tabellene i svarene. Konkret gjelder det følgende:

- Figur 3.17 (s. 47):

Det ble lagt til grunn at antall mottakere av helserelaterte ytelser i aldersgruppen 18-66 år i 2019 var 565 879. Det riktige tallet er 567 979.

Det ble lagt til grunn at andelen mottakere av helserelaterte ytelser i aldersgruppen 18-66 år i 2019 var 16,55 pst. Det riktige tallet er 16,61 pst.

- Figur 3.18 (s. 47):

Det ble lagt til grunn at andelen mottakere av sykepenger i aldersgruppen 18-66 år i 2019 var 3,66 pst. Det riktige tallet er 3,72 pst.

- Figur 3.19 (s. 49):

Det ble lagt til grunn at andelen mottakere av helserelaterte ytelser i aldersgruppen 18-29 år i 2019 var 6,80 pst. Det riktige tallet er 7,14 pst.

Det ble lagt til grunn at andelen mottakere av helserelaterte ytelser i aldersgruppen 60-66 år i 2019 var 32,28 pst. Det riktige tallet er 31,93 pst.

- Figur 3.20 (s. 50):

Det ble lagt til grunn at andelen mottakere av helserelaterte ytelser i aldersgruppen 18-66 år (bosatte i alt) i 2019 var 16,55 pst. Det riktige tallet er 16,61 pst.

Det ble lagt til grunn at andelen mottakere av helserelaterte ytelser i aldersgruppen 18-66 år (bosatte født i Norge) i 2019 var 17,86 pst. Det riktige tallet er 17,92 pst.

Misvisende omtale av bevilgningsendring under Statens arbeidsmiljøinstitutt

Under omtalen av kap. 643, post 50 på side 179 foreligger det en misvisende omtale av bevilgningsendringen for 2025, hvor det står følgende: «*Løyvinga er endra som følge av pris- og lønnsjusteringar og gevinstrealiseringar m.m.*». Dette er en feil da det ikke foreligger gevinstrealiseringer på denne posten. Dette har vi også redegjort for i svar på spørsmål fra Høyre til Prop. 1 S (2024-2025). Korrekt omtale av bevilgningsendringen skulle ha vært: «*Løyvinga er endra som følge av justering for lønns- og prisvekst for nettobudsjetterte verksemder*».

Med hilsen

Tonje Brenna

